

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

ILLUSTRERAD TIDNING

IDUN

FÖR · KVINNAN · OCH · HEMMET ·

N:r 51 (834).

LÖRDAGEN DEN 20 DECEMBER 1902.

15:DE ÅRG.

PRENUMERATIONSPRIS PR ÅR: IDUN KR. 6:— IDUNS PRAKTUPPLAGA » 8:— IDUNS MODETIDN. MED PL. » 5:— IDUNS MODETIDN. UTAN PL. » 3:—	UTGIFNINGSTID: HVARJE LÖRDAG. LÖSNUMMERPRIS: 10 ÖRE.	REDAKTÖR OCH UTGIFVARE: FRITHIOF HELLBERG TRÄFFAS SÄKRAST KL. 2—3. REDAKTIONSSERR.: JOHAN NORDLING.	BYRÅ: 17 BRYGGAREGATAN 17. REDAKTIONEN KL. 10—4 EXPEDITIONEN KL. 9—5. ALLM. TEL. 61 47. RIKS 16 46.	KOMMISSIONÄRER ANTAGAS ÖFVER HELA LANDET PÅ ALL DELES SÄRSKILD T FÖRMÅNL. VILKOR STOCKHOLM IDUNS KUNGL. HOFBOKTRYCKERI.
--	--	---	---	---

GEORG NORDENSVAN VID SITT ARBETSBORD. FOTO FÖR IDUN AF HOFFOTOGRAFEN A. BLOMBERG.

GEORG NORDENSVAN.

FÄRDIGT! När blir en målning färdig? Färdiga taflor, det är det värsta som finns — —.»

Jag kom ofrivilligt att just nu erinra mig denna replik, hvarmed Georg Nordensvan i sin kvicka konstnärnovell »Figge» så ypperligt karakteriserar bokens hjälte, det sorglösa artistämnet från Skanör, emedan orden med en liten förändring godt kunna tillämpas på en af våra populäraste skaldar, som egentligen lofvat att skriva texten till porträttet här ofvan, men hvars bohémelynne stundom narrar honom att slunga pennan i väggen och tycka, att »färdiga *manuskript*, det är det värsta som finns. — Man är väl ingen dräng heller!» —

Men nu till saken!

Med namnet Georg Nordensvan är förknipadt ett helt tidsskede inom svensk diktning och svensk målar Konst. Första gången nedtecknaren af dessa rader mötte det karakteristiska namnet var för jämnt 25 år sedan på boklådskan i en af våra småstäder, där det lyste på det gula omslaget till en skönlitterär volym, som inom kort åtföljdes af ännu en från samma hand.

Någon fast författarekontur kunde då ännu ej skönjas, men stilen röjde en anmärkningsvärd kvickhet och uppbars af ett helt annat lif, än hvad man eljes var van att finna i 70-talets skönlitterära prosa.

Så en senhöstdag, när samma decennium dalade mot sitt slut, dånade alarmskottet för en ny diktens æra från en redutt, där

en ung Alexandergestalt nyss setts föra luntan till fänghålet. Ännu stod han däruppe alldeles ensam, med ett yfvigt hårsvall kring det bleka, djärft modellerade ansiktet, i hvilket ett par djupt liggande ögon blixtrade af snille, satir och vildt trots. Och med skottets mångdubbelt återljudande ekon buros den nya, realistiska diktningens rytmer ut i världen.

Hvilken litteraturintresserad har ej fortfarande i friskt minne denna »Röda rummets» måleriska och originella introduktion: vårkvällen på Mosebacke med syrenerna, som väntade på sydlig vind för att få gå i blom.

Men här mötte ej förströelseromanens traditionella vårkväll, mynnande ut i en blid idyll eller på sin höjd gömmande en godt köpskonfikt med några effektfulla åskknallar i skildringens förra häft och i den senare ett viraparti, en båtfärd med kaffe i det gröna och förlofning som sluttblå, utan en dikt, skriven med författarens hjärtblod och proklamerande revolt mot gamla och luggslitna sanningar, fordrande rum för personligheten för nya och starkare lifskraft och nedbrytande af föräldrade samhällsformer.

Genombrottet hade skett; de unga talangerna med blodet i jäsning och med lusten att vilja uträtta något sjudande inom sig, men dittills famlande efter en hållpunkt, finga nu ett banér att samla sig omkring, medan den nya, starka stämman lärde dem sjunga i den tonart tidsströmningarna kräfde.

Bland dessa den litterära vänsterns utposter blef Georg Nordensvan en af de ifrigaste vägbrytare, dels i de rent skönlitterära alster hans formfina penna och sunda verklighetslynn frambragte, dels och mest genom den litteraturkritiska verksamhet, som han under 80-talet begynte och sedan dess alltjämt fortsätter att utöfva.

Den med nämnda decenniums början uppblomstrande svenska diktningen, så diametralt motsatt den närmast föregående, så retsamt fri i sina åthäfvor och som — mirabile dictu! — inte fann någonting heligt mellan himmel och jord, behöfde helt naturligt en förklarare. Man tänke sig säkerhetsständstickerkornas och de bälstora fosterlandsfrasernas svenskar gående i permanent välvillighetsstämning till följe af en myckenhet söt punsch och många goda festmiddagar samt med skimret från Carl XV:s välvilliga tidevarf ännu afspegladt i sina rödletta ansikten — man tänke sig dem i plötslig kontakt med den realistiska diktens sanningssägare, i stället för att de väntat sig en Sehlstedts jovialiska skämt, eller en pikant stockholmsanekdot af en ny August Blanche! Här behöfdes en skarpsynt vägvisare genom det nyfunna lan-

det med de djupa, hemlighetsfulla perspektiven, som dallrade än i clair-obscur, än i sticande sol eller kulen grådager. Det kräddes en analytiker och på samma gång en diktare med nog allvar att kunna öfvertyga och med nog spiritualitet att intressera auditoriet, som hade svårt att frångå den uppfattningen, att dikt uteslutande hör hemma bland offentliga nöjen, där det bjudes på punsch under pauserna.

Georg Nordensvan besitter dessa granskarens egenskaper i utomordentlig grad; hans kritiska metod, som bäres af skarpsinne, modern uppfattning och entusiasm för all äkta dikt, har också gifvit honom obestridd auktoritet som litterär domare. Och trots den betydande flock af unga kritici, som vuxit upp här hemma under de senaste åren och af hvilka en och annan genom ett förfärligt rabalder gjort reklam för sin tillvaro, ha de ännu ej lyckats tillägna sig Nordensvans oväld, hans förmåga att *förstå* olika riktningar och låta hvar sak gälla för hvad den är. Hans i allmänhet tempererade stil kan nog blixtra skarpt af indignation och träffsäker satir, då han finner anledning därtill, men af ett förnämt andligt skaplyne som han är, tillåter han sig aldrig en ofin bild eller en tarflig kvickhet, ej heller dessa allt annat än akademiskt skolade vredesutbrott, som fanatisk förföljelselusta och missriktad vård om vår litteraturs bestånd ibland göra sig saker till.

På honom kan därför tillämpas hvad fransmännen på sin tid yttrade om Sainte-Beuve: »En af de kraftigaste förkämparne för den litterära rörelsen i nyare tider, utan att därför skatta åt några öfverdrifter.»

Men det är ej blott den litterära skapar-konsten Nordensvan belyst och tolkat med aldrig tröttnande penna, utan äfven penselns män har han följt med kärlek och förståelse. Fråga våra konstnärer, opponenter och icke opponenter, gamla penselslitare och unga sprakfålar, om de ej för sin konst i Nordensvan haft den bästa förmedlare de kunnat önska sig, när de ville tala på sina olika tungomål till publiken.

Själft ett stycke färgkonstnär och med en glimt af målarkärleken kvar i kroppen alltsedan Sturm- und Drang-tiden, »då han målade i akademiens målarskola om förmiddagarna under sex månader af året och tecknade efter lefvande modell om eftermiddagen,» har Nordensvan i en mängd tidnings- och tidskrifts-uppsatser samt i två voluminösa band konsthistoria skildrat dels vår svenska konst och dess konstnärer under 19:de århundradet, dels Europas bildande konst under samma tidsskede.

Det är en fullständig njutning att fördjupa sig i dessa verk, där öfverskådligheten af de olika konstepokerna täfjar i klarhet med de små monografiernas stilistiska glans, humor och kolorit. Här finns ingen unken atelierluft, intet af torr professors-jargon eller stel lärdom; allt får ett egenartadt och starkt pulserande lif under författarens penna, när han tecknar konstnärerna eller förklarar deras dukar.

För närvarande är han sysselsatt med utarbetandet af ett i bästa mening populärt verk af samma art, betitladt »Bildkonsten», som i komplett skick kommer att betinga det billiga priset af endast 2,50. Arbetet förses med cirka 400 illustrationer och loftar att bli en alldeles ypperlig konsthistoria för vårt folks breda lager.

Ett annat betydande konsthistoriskt verk af den arbetsifrige författaren, hvars flit ej ser ut att veta af några gränser, är »Grips-holm och dess konstskatter», som tillkom på

uppdrag af kommitterade för Pressens lotteri och för hvars utarbetande vederbörande näppeligen kunnat vända sig till någon lämpligare person.

Äfven som vår hufvudstads historieskrifvare har han framträdt med ett omfångsrikt arbete, »Mälardrottningen», hvari det nya Stockholm, telefonernas, tomtjobbarnes och regleringsvandalernas stad, skildras mot bakgrunden af den historiska Mälarstaden, som för hvarje år beröfvas något af sina karaktäristiska drag.

Nordensvan är en stor och kunskapsrik älskare af sin födelsestad och många sidor i hans stockholmsbok flamma af harm öfver den pietetslöshet, hvarmed stadens oestetiska styresmän i sin regleringsfeber gå löst på allt, som har spår af karaktär och historisk skönhet.

På tal om staden inom broarna säger han: »Det gamla Stockholm har rätt att bli behandladt med försiktighet, med pietet och smak, konsekvent hvad det hela vidkommer, men med frihet för fantasien och konstnärskänslan hvad beträffar detaljerna.

Först och sist: tag inte ifrån staden dess karaktär och minnen, det som gör den olik andra städer och som just därför ger den intresse. En stad har likaväl som en människa sin individualitet. Nya berlinergator ha vi i andra stadsdelar — släpp inte Berlin in mellan Norrbro och Slussen i en stad med anor från många århundraden tillbaka, ty vore inte *det* vandalism, så vet jag inte, hvad vandalism är.»

Med nöje följer man författaren på hans rundvandring genom Stockholm, ty han ser med en målares känsliga öga för linjer och färg och han skildrar sina intryck på en prosa, som är både målarens och novellistens. Diktens källåder är hos Nordensvan alltid tillfinnandes under forskningens jordskorpa; resultatet af hans studier och undersökningar bli därför ej mindre exakta, mindre allsidiga, men de få ett plus af lif och intresse, som gör dem än njutbarare.

Nordensvans skönlitterära alstring omfattar tills dato ungefär ett dussintal volymer berättelser, något dramatik samt öfversättningen af Arne Garborgs »Bondestudenten». Bland de elegant och liffullt skrifna berättelserna torde »Figge», den impressionistiska skildringen från 80-talets artistlif i Stockholm, full af kvickhet och skarp iakttagelse som den är, vara ett af Nordensvans hittills bästa diktprof. Hade denna volym sett dagen i ett mera litterärt och konstnärligt intresserat land än vårt, exempelvis Danmark, lider det intet tvivel att densamma skulle ha utgått i flere upplagor; här har den första visat sig tillräcklig. Men i Sverige uppskattas egentligen ingen annan humor än den småländska. I Tyskland har Figge utkommit i två upplagor.

Det nyaste sceniska alstret af den mångsidige författaren är det nu å Dramatiska teatern framgångsrikt gifna lustspelet »Fästmanssoffan», hvartill ämnet är hämtadt ur hufvudstadens borgerliga lif och där karaktärernas duktiga gestaltning och replikernas kvickhet bekräfta författarens obestridda dramatiska diktarbegåfning.

Och som han ännu ej hunnit sitt lufs middagshöjd, torde han ha mycket obegagnadt tankematerial att omsätta i dikt och kritisk analys. Af hans skickliga och sansade granskarvärf väntas sig därför vår litteratur- och konsthistoria nya värden, af hans sångmö vår episka dikt-konst den tribut, som hans fina och själfulla talang ger henne rätt att vänta.

ERNST HÖGMAN.

3 Betlehem.

Efter Lope da Vega.

Öfversättning från spanskan af Anna M. Roos.

Det himmelska barn, som hvilar
i frubban på halm och strå,
det ser på oss med blickar,
som raft till hjärtat gå.

De äro så underbara,
hans ögon, att till dem
vårt hjärta genast drages
som till vårt rätta hem.
Ej ner som Guds lejon han kommer,
Guds lamm han nämnas må.
Och han ser på oss med blickar,
som raft till hjärtat gå.

Förr Herren steg hit neder
i storm och blixtars sken,
och blef hans budord trotsadt,
till näpst han var ej sen.
Men nu, se'n han kommit till jorden
att vår smärta pröfva på,
nu ser han på oss med blickar,
som raft till vårt hjärta gå.

Nu skåda vi honom icke
vid dundrande åskors psalm;
nu se vi honom i frubban
i lindor, bland strå och halm.
Och när han ser på de mänskor,
för hvilka han lida må,
han ser på dem med blickar,
som raft till hjärtat gå.

Ett godt råd. Använd alltid för munnens och tändernas vård F. Pauli's AZYMOL. Mot smitta, för sårbehandling, ekzem, finnar, reformar, hudrodnader är Azymol det verksammaste. Framstående läkares intyg medfölja hvarje flaska Azymol.

Till hudens förskönande och vård är utan gensägelse F. Pauli's prisbelönta BALSAM-TVÅL den bästa och angenämaste.

Den innehåller de för huden mest välgörande balsamer. F. Pauli's Balsamtvål säljes i parfym- och speceriaffärer m. m.

Som nytt blir såväl siden- som andra tyger, om man tvättar dem med F. Pauli's fläcktvål, kallad »Puritas».

SOMATOSE

Erkändt bästa krathöjningsmedel.

Ökar aptiten i hög grad. Erhålles på apotek.

KVINNAN OCH LIFFÖRSÄKRINGEN.

LIFFÖRSÄKRINGEN i Sverige har uppblomstrat på ett sätt, som måste glädja alla vänner till vårt folks ekonomiska förkofran. Denna uppblomstring visar, att det svenska folket alltmera befitar sig om att för kommande dagar eller åt efterlevande tillförsäkra ekonomiska förmåner, som erhållas genom besparingar gjorda under arbetskraftens dagar och använda till att betala kostnaderna för en lifförsäkring. Uppblomstringen har varit snabbast under de sista gångna tio till femton åren och torde väsentligen främjats därigenom, att de ömsesidiga lifförsäkringsbolagen under denna tid nått en högst glädjande utveckling. De första ömsesidiga bolagen grundades i Sverige 1887 och redan nu försäkra dessa bolag svenskar årligen till samma eller t. o. m. större belopp än aktiebolagen. Genom de ömsesidiga bolagen har dessutom lifförsäkringen trängt ner till folkets breda lager, hvilket visas däraf att de belopp, för hvilka i dem personer försäkra sig, i medeltal ej ens äro hälften så höga som aktiebolagens. Detta utgör ett glädjande faktum, ty sparsamhetens uppmuntrande i dessa breda lager utgör ett af de viktigaste önskemålen för en sund ekonomisk utveckling inom en befolkning.

Det kan nu frågas: I hvilken utsträckning deltaga kvinnorna i den svenska lifförsäkringen? En allmän erfarenhet från utlandet visar, att kvinnorna långt mindre än männen begagna sig af lifförsäkringen, och man har härför anförut tvänne skäl. Man har sagt, att kvinnan ej önskar lifförsäkra sig, och man har sagt, att lifförsäkringsbolagen ej önska lifförsäkra kvinnorna. Hvardera skälet för sig vore tillräckligt att förklara det påpekade sakförhållandet, men det är icke säkert, att, om dessa skäl fordom verkat därhän, att kvinnorna föga användt lifförsäkringen, de allt framgent skola göra det.

Som anledning att försäkringsbolagen icke visat sig mycket intresserade att vinna kvinnorna för lifförsäkringen, har anförts, att statistiken från utlandet visar — mot all förmodan! — att de försäkrade kvinnornas dödlighet vid åldern 15—50 år är betydligt större än de försäkrade männens — kvinnorna utgöra således hvad man kallar »dåliga risker». I somliga tyska bolag har detta ledt därhän, att de ej antagas annat än mot förhöjda premier, och detta motverkar naturligtvis lifförsäkringens spridning bland kvinnorna. Vi sade nyss: emot förmodan har de försäkrade kvinnornas dödlighet visat sig större än männens. Ty den allmänna dödlighetsstatistiken visar ett motsatt resultat. Kvinnan har i dessa åldrar en mindre dödlighet än mannen, trots de risker hon såsom barnaföderska ådrager sig; denna manns stora dödlighet uti de kraftigaste åldersåren har, såsom bekant torde vara, visat sig hufvudsakligen härflyta från alkoholmissbrukets inflytande på männens lifslängd. Huru i så fall förklara den försäkrade kvinnans stora dödlighet? Dels har man sökt göra troligt, att kvinnan oftare än mannen gör sig skyldig till s. k. spekulativ försäkring, i det hon, för att bli försäkrad, i de uppgifter om sitt hälsotillstånd hon vid försäkringen skall lämna, döljer farliga hälsorubbningar, dels har man antagit att läkareundersökningen ofta är otillräcklig, isynnerhet därför att den gynekologiska undersökningen underlåtes. Lifförsäkringsbolagens erfarenhet i frågan är emellertid icke enstämig. Svenska lifförsäkringsbolaget har i dessa dagar publicerat ett stort och särdeles värdefullt arbete utgörande en redogörelse för de första 10 åren af dess verksamhet.

Denna redogörelse har ett stor vetenskapligt värde för en mängd frågor, som intressera lifförsäkringen. Arbetet utgör en diger volym på 300 sidor i kvart och är utarbetadt under redaktion af bolagets verkställande direktör, J. Bäckman, och i arbetet hafva framför allt deltagit bolagets matematiker, doktor N. Ekholm och dess öfverläkare, doktor C. Janson. Bolaget har under sin 12-åriga tillvaro utvecklat sig till Skandinaviens största ömsesidiga lifförsäkringsbolag. Det stora arbetet vittnar godt om det allvar, hvarmed bolaget utöfvar sin verksamhet. I den fråga, som intresserar oss, har detta stora bolag, kommit till följande resultat. På ungefär 42,000 under dessa första 10 år försäkrade män komma endast 7,000 kvinnor, men dessas dödlighet har ej blott icke öfverskridit männens, utan tvärt om varit betydligt mindre än männens. Både män och kvinnor ha visat mindre dödlighet än motsvarande åldersklasser inom befolkningen i allmänhet, hvilket beror på att genom läkareundersökningen endast de friska antagas till försäkring, men den »underdödlighet», som häraf följer, har för kvinnan varit betydligt större än för mannen.

Dessa uppgifter visa att de lifförsäkrade kvinnornas stora dödlighet icke är någon allmängiltig regel, och de böra åtminstone uppmuntra att söka sprida lifförsäkringen till kvinnorna i större mån än som hittills skett. Men äfven från kvinnornas sida torde den tid vara nära, då de med större intresse än hittills omfatta lifförsäkringen.

Som anledningar att de hittills långt mindre än männen anlitat lifförsäkring har uppgivits, att de långt mindre ofta än männen äro själförsörjare och långt mindre ofta ha att genom lifförsäkringen söka betrygga efterlevande anhörigas ekonomiska framtid, hvarjämte läkareundersökningen skulle ingifva dem långt större motvilja än den ingifver mannen. Hvad det senare beträffar har »Svenska lif» i likhet med de flesta ömsesidiga bolag infört lifförsäkring utan läkareundersökning s. k. karensförsäkring, och detta hinder är således fullständigt öfvervunnet, hvartill kommer, att kvinnans motvilja mot läkareundersökning torde i hög grad i nyare tid ha blifvit minskad genom tillgången till kvinnliga läkare, som åtminstone i våra större städer finnas att tillgå. Hvad den första förklaringen åter beträffar ha förhållandena högst väsentligt ändrats under de senaste årtiondena. Kvinnan har alltmera blifvit själförsörjare och äfven om hon är ogift, har hon ej sällan anhöriga, hvilkas framtid hon genom att använda en del af sina besparingar till lifförsäkringspremier skulle vilja gestalta ljusare, i den händelse hon skulle afvida i förtid. Lifförsäkringen erbjuder henne dessutom genom lifränta och kapitalförsäkring eller genom den s. k. blandade lif- och kapitalförsäkringen möjlighet att försäkra sig om en sorgfri framtid, när arbetskraften minskats, en möjlighet, som hon synes böra vara lika angelägen om som mannen. I själfva verket är den främsta anledningen till hennes svaga intresse för lifförsäkringen nog att söka i bristande insikt om dess betydelse.

I Sverige, där bland lifförsäkringsbolagen ingen afvoghet råder mot försäkring af kvinnorna, borde därför bland kvinnorna vara att vinna ett tacksamt verksamhetsfält för lifförsäkring, och kvinnorna, liksom fallet redan varit med männen, i stigande grad komma till insikt om lifförsäkringens fördelar.

C. W.

Myttiga Julklappar för Barnen!

OBS! Julexpositionen

af

BARNKLÄDER

hos

M. Bendix

16 Regeringsgatan & Sturegatan 5.

VÅRT JULNUMMER.

MEDECKANS IDUN följer till alla våra prenumeranter julnumret för året. Det framträder nu, som våra läsare finna, i ett nytt format och med ändrad typografisk uppställning. Skälet hvarför vi frångått de gamla formen för denna vår publikation är, att det större formatet mer och mer visat sig obekvämt att handtera och bevara, hvarförutom det ej tett sig på långt när så tilltalande för ögat som den nu närmast om bokformat påminnande volymen. Att de till ytan minskade sidorna nödvändiggjort spaltantalets inskränkning från tre till två, har ej reducerat det litterära och artistiska innehållets kvantitet, enär sidornas numerär i stället ökats i mer än motsvarande mån, något hvarom våra läsare själfva genom en enkel kalkyl lätt kunna öfvertyga sig.

Det är sant att julnumret i sin nuvarande form ej med fördel kan inbindas tillsammans med den kompletta årgången; men all den stund häftet har sitt eget alldeles fristående innehåll och sin egen paginering, oberoende af årgångens, och den senare ofta nog förfares, utan att någonsin hinna bokbindaren, är det långt mera praktiskt för julnumrets bevarande, allra helst som dess format nu tillåter att införlifva detsamma med bok- i stället för tidningshyllan.

En annan förändring är, att vi frångått de brokiga, färgtryckta illustrationerna och i stället genomfört det hela i svart, hvarigenom häftets konstnärliga prägel vunnit i enhetlighet och vi i stället kunnat förära våra läsare ett med desto större artistisk valör framställt porträtt i färger, nämligen den af artisten Carl Larsson utförda charmanta bilden af författarinnan *Selma Lagerlöf*, som i form af särskild plansch åtföljer numret.

Allt som allt hoppas vi, att de vidtagna förändringarna skola befinnas vara till häftets favör. Men för att få full bekräftelse härför, uppmana vi vänligen vår läsekrets att, exempelvis i bref till redaktionen, uttala sin mening om julnumret och framlägga sina eventuella önskemål för framtiden. Kanhända skall därur framgå någon ny synpunkt, någon ny idé, hvarigenom vi sätts i tillfälle att ytterligare fullkomna den i år vidtagna reformen af Iduns julnummer.

En lika vacker, som billig julklapp

för alla hem, som ännu ej förskaffat sig densamma, utgör Iduns utmärkte reproduktion i 11 färger af *Carl Larssons tafla »Titt-ut»*, hvilken ännu kan erhållas från Iduns expedition mot insändande af 3 kr. i postanvisning. Insatt i ram kostar taflan 9 kr. med emballage.

MELLINS FOOD

af Läkarekåren erkändt bästa näringsmedel för barn och sjuka.

Finnes på Apoteken samt hos Specerihandlarne.

PROF gratis och franco från Axel Lennstrand, GEFLE.

ÄNKEHÄRTIGINNANS BASAR.

TILL FÖRMÅN för inrättande af en arbetsstuga för fattiga barn i Hagalund har i dagarne en storartad basar afhållits i hufvudstaden under beskydd af h. k. h. änkehärtiginnan af Dalarne.

Till våningen två trappor upp i Konstnärshuset vid Smålandsgatan var basarens hufvudlokal förlagd. Rundt kring väggarna af den festligt dekorerade salen grupperade sig basarborden, öfversållade med konstindustriella saker, moderna lampor, keramik, konstslöjdalster i det oändliga, beklädnadsartiklar och prydnadssaker samt julklappar i mängd för barn och äldre.

toner och — bild olika svenska folkvisor; sångerna utfördes af osynliga krafter, under det de lefvande taforna framställde situationen, allt under växlande elektriskt färgspel och mot yppigt koloristiska fonder, hvilkas mästare var artisten G. G:son Wennerberg. Till detta program hörde äfven reproduktioner af två berömda franska målningar: »L'imperatrice Josephine» af Prudhon (i Louvren) och »Vision de Dante» af Maignan (i Luxembourg).

Idun har i dag nöjet att, förutom en grupp bild af basarens öfverstyrelse, meddela en serie bilder af de ovanligt vällyckade tablåerna, till hvilka flere medlemmar af den högre societeten medverkade.

FRÅN ÄNKEHÄRTIGINNANS AF DALARNE BASAR I KONSTNÄRSHUSET. FOTO FÖR IDUN AF A. BLOMBERG. 1. BASARENS ÖFVERSTYRELSE (FRÅN VÄNSTER TILL HÖGER: HOFFRÖKEN EBBA LEIJONHUFVUD, ARTISTEN GUNNAR WENNERBERG, HOFFRÖKEN ELISABETH VON ESSEN, FRIHERRER JOHANNES RUDBECK). 2. DANTE'S VISION (SYSKONEN BÖRJESÖN). 3. KEJSARINNAN JOSEPHINE (FRIHERRINNAN EBBA RUDBECK, F. MALMBORG)

Där fanns äfven »härtiginnans bord», som var fyllt af kungliga gåfvor. Kronprinsessan hade bl. a. skänkt präktiga keramiska arbeten från Italien, änkehärtiginnan af Dalarne hade visat sitt intresse genom en mängd skänker, soffkuddar, broderier, en vacker kaffeservis, ett par korgflätade sybord, hvilka h. k. h. själf hade broderat. Äfven prinsessan Ingeborg hade bidragit med flere gåfvor.

En trappa ned voro två stora rum ordnade med buffet och småbord, och här intogo de basarbesökande sina förriskningar under tonerna af fortifikationens musikkår.

Basarens *pièce de résistance* var emellertid ett tablåprogram, som utfördes hvarje kväll. Här återgäfvos i

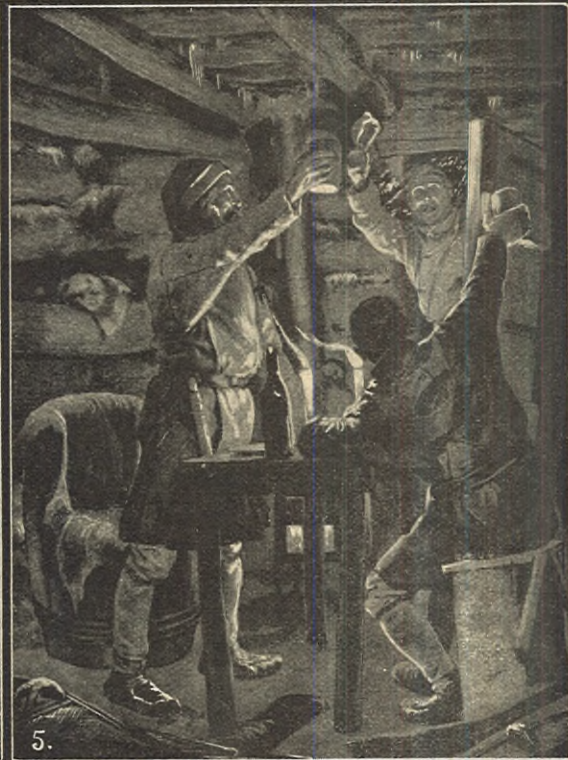
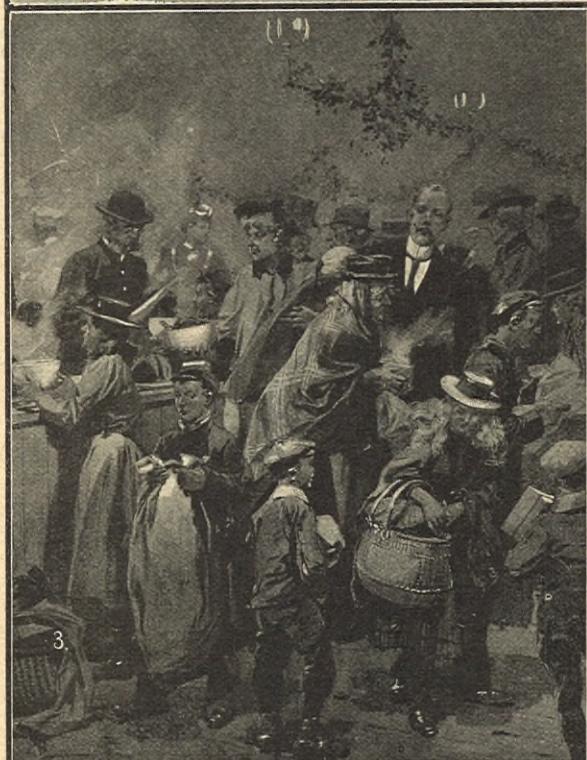

4. »OCH MINS DU, HVAD DU LOFVADE» (LÖJTNANT L. K. WALLENIUS, FRÖKEN BECKMAN, ARTISTEN BERNHARD ÖSTERMAN). 5. »MANDOM, MOD OCH MORSKE MÅN» (FRÖKEN GUNHILD AF KOCK, UND-LÖJTN. S. H. GADD, FRÖKEN ELISABETH AF UGLAS, LÖJTNANT H. A. F. REUTERSKIÖLD, LÖJTNANT F. KYLBERG, FRÖKEN ELIN BREITHOLTZ). 6. »KRISTALLEN DEN FINA» (FRÖKEN GERTRUD WENNERBERG).

JULBILDER FRÅN SKILDA LÄNDER.

I.

NÄR ÅRETS förnämsta högtid nu inom kort ingår och ingenstädes i hela den civiliserade världen lämnas obeaktad, kan det helt säkert vara af intresse för våra läsare att se några scener från julens frände i olika land. Den lilla samlingen bilder, hämtade ur ett antal utländska illustre-

JULBILDER FRÅN SKILDA LÅNDER. FÖRSTA SERIEN. 1. JULGRANSMARKNAD I S:T PETERSBURG. 2. JULTRAFIK I KÖPENHAMN. 3. UTDELNING AF MAT OCH JULGÅFVOR I ETT FOLKKÖK I LONDON. 4. JULAFTON OMBORD PÅ ETT TYSKT ÖRLOGSFARTYG. 5. JUL I BLOCKHUSET. 6. SCEN UR ETT ITALIENSKT JULFESTSPEL. 7. BERNERSTUDENTERNAS JULPROCESSION.

rade tidningar, gör naturligtvis ej anspråk på någon sorts allsidighet, utan ger blott fragmentariska framställningar af julhögtidens begående på olika platser och det därmed förenade samfärdslivet.

Vår första bild förflyttar oss till Petersburg midt i en julgransmarknad på en af kejsarstadens gator. Där tillgår ju ungefär på samma sätt som på en stockholmsk dylik, med undantag af att folktyperna och fordonen, isvoschtschiken i sin troika, säga oss att vi befinna oss i tsarrikets hufvudstad.

Bilden n:r 2 ger en bild från gatulivet i Köpenhamn under julbrådskan; å n:r 3 komma vi in i ett af Londons folkök, där det försiggår utdelning af mat och julgåvor till de fattiga.

N:r 4 visar bilden af julen ombord på ett tyskt örlogsfartyg i afägsna farvatten; särskildt kännetecknande för de tyska »blåjackorna» äro deras ölsejdlar och långa porslinspipor, med hvilka de skaffa sig dubbel njutning af julfrandet.

Å bilden n:r 5 förflyttas vi in i en stockhydda i någon af nya eller gamla världens vilda skogstrakter, där några pälsgämare dricka en skål för det fjärran hemmet och de fjärran vännerna.

N:r 6 visar en för det julfrande Neapel karaktäristisk face: uppförandet af ett julfestspel af halft religiöst innebörd. Den framställda scenen återger ängeln Gabriel, som fördrifver de onda makterna från det julfrande folket.

I n:r 7 förflyttas vi till en gata i den schweiziska staden Bern, hvarest Berns studenter uppträda förklädda och ridande på hästar och åsnor draga kring staden under musik och med kulörta lyktor samt utdela julgåvor åt barnen.

SVÅGER JOHN. EN JULHISTORIA AF SOPHIE LINGE.

DET ÅTERSTOD ännu några uppköp för hälgen, och Sylvia hade i hast kastat på sig hatt och kappa för att hinna med dem före middagen.

Svåger John var ju punktligheten själf, och allting i huset gick som på oljade hjul — ledigt, afmätt, dämpadt.

Sylvia, med sitt lifliga lynne, hade i början haft svårt för att pressa in sig inom så bestämda gränser, men när hon ändtligen lyckades därmed, fann hon det bekvämt och vanan hade nu nästan hunnit att bli hennes andra natur.

Då hon gick gatan framåt, räknade hon upp för sig själf, hvad som återstod att köpa, ty ingenting finge nu glömmas — det var sista instansen.

Efter middagen hade hon ännu mycket att

bestyra. Julklappar, som skulle läggas in och julgranen, som skulle klädas. Detta sista tog ju alltid en anseelig tid och ljusen voro så svåra att placera, just så raka, som svåger John ville hafva dem. Så skulle julbordet med dess läckerheter ordnas för att vara färdigt, när faster Beata — som alltid tillbragade julaftonen hos dem — infann sig. Nej, hon finge verkligen skynda sig, om hon ville hinna med allt detta på bestämd tid.

En docka åt lilla Maj — hon slog ju näsan af den gamla i morse — eau-de-cologne åt jungfrurna, en terrin lefverpastej, grenljus och marmelad i speceriboden, färsk konfekt hos konditorn. Men det var också något annat. På en minut måste hon springa in i 54:an och lämna af det stora paketet, som hon bar i handen, men bara på en minut.

Hon snodde in genom porten och gick igenom en lång förstuga. Därinnanför låg gården, nu fylld af smutsig snö och is, och i ett af dess hörn ledde en dörr in till någonting som såg ut att vara en uthusbyggnad, men hvars fönster med rena gardiner tydde på att den för tillfället var bebodd.

Hon knackade på dörren, men utan att invänta någon tillåtelse att gå in, steg hon raskt på.

Det hade redan börjat att skymma, men en brasa brann i kakelugnen, och framför densamma satt en gammal gumma hopkruppen, för att dra så mycken nytta som möjligt af den sköna värmen.

»God afton, Erika! Här ser ju riktigt jultukt ut.»

»Åh, är det fröken Sylvia! Ja, det kunde jag nästan vänta mig. Hon glömmar aldrig bort en stackare.»

»På julafton skulle jag väl alltid titta in till er,» sade Sylvia, »och här ser så trefligt ut, att jag gärna skulle vilja stanna kvar en stund, om jag bara kunde, men någon annan dag under hälgen kommer jag igen och läser för Erika ur någon af mina julböcker. Då ska vi också ha en brasa, och koka kaffe på glöden — jag ska nog föra med mig ett och annat.»

»Tack, fröken; ni är alltid lika snäll!»

»I kväll har ni kanske någon annan, som ni kan bjuda till er, så att ni ej behöfver sitta ensam på julafton. Och här är litet till undfagnad och en varm stickkofta. Ja, håll till godo, det är ej mycket att tacka för.»

»Jo, fröken, det är det visst. Det värmer hjärtat också, ska jag säga, att bli ihågkommen på det här sättet. Gud signe fröken och ge henne själf en god jull!»

»Tack, kära Erika! Men nu har jag ej tid att stanna längre. Farväl så länge!»

I dörren: »Lägg mera ved på brasan, så att Erika får det riktigt varmt. Det kommer en säck ned från vedhandlaren.»

Och i ett nu var Sylvia ute igen och uträttade i hast sina ärenden.

Men besöket hos gumman Erika hade fördröjt henne, och när hon stod utanför sin egen port, slog tornuret i närmaste kyrktorn en kvart öfver fyra och klockan fyra precis skulle middagen serveras.

Hvart hade tiden tagit vägen!

Upp för trappan och en häftig tryckning på tamburklockan. Någonting låg i brevlådan, det såg hon. Det kunde möjligtvis vara ett bref till henne, men hon gjorde sig ej nu tid med att se efter, hur det förhöll sig därmed.

Svåger John öppnade själf — det gjorde han alltid, när hon hade försummat tiden — och hon visste att detta betydde så mycket som en tyst protest mot ett dylikt slarf, men det låtsade hon ej förstå.

Middagen slutade i alla fall i vanlig tid, ty den inneboende känslan af brådska gjorde, att man tuggade och sväljde maten fortare än vanligt.

Så kunde då svåger John få sin sedvanliga middagslur med thy åtföljande kaffe och cigarr, hvilket alltsammans skulle vara öfverstökadt till klockan half sex. Ja, så brukade det vara i vanliga fall, men i dag var det julafton, och då är allting en aldrig så liten smula ur gängorna.

När hon klädde granen — med tillhjälp af lilla fyraåriga Maj, som utbedt sig att få vara med i stället för att sitta i barnkammaren och ha tråkigt — tyckte hon sig höra en liten snarkning in ifrån svåger Johns rum, och blef därför förvånad, när han ej långt därefter öppnade sin dörr och visade sig på tröskeln, klädd i otadlig aftontoalett.

Han såg ganska distingerad ut, svåger John. Litet till åren kommen, men figuren var präktig, mustascherna väl vårdade och högt uppvidna, och månskenet klädde honom ej illa. Litet embonpoint hade han lagt sig till med på sista tiden, till tecken på att han ej for illa i materiellt hänseende, men då han på inga villkor ville tillåta sin lekamen att utvidga sig öfver ett gifvet mått, så hade han nu börjat att banta, och förtärde aldrig punch, eller andra spritvaror.

»Sitta ljusen ordentligt, John?» frågade Sylvia.

»Åhja, så där tämligen,» svarade svåger John, och började att rätta på ett och annat, men Sylvia såg att det ej skedde med den vanliga säkerheten i rörelsen.

»Vill du hjälpa mig med att sätta flaggan i toppen?»

Det ville svåger John, och medan han, uppflygen på stegen, sysslade därmed, kom Sylvia att tänka på brevet i lådan, som hon hittills glömt, och smög sig ut för att göra ett litet fiske där.

Jo riktigt! Det var verkligen till henne. På ett ögonblick blef hon blossande varm om kinderna, kysste det mångstämplade kuvertet och stack sedan ner det i sin klädningsficka. Där finge det nu ligga tills vidare — till dess hon finge tid att läsa det med god ro, ty att ögna igenom det hastigt vore detsamma som att sluka i sig konfekt utan att tugga den. Nej i kväll, när julljusen voro släckta, när lilla Maj sof på sitt rosenröda lilla öra och svåger John, sin vana likmätigt, artigt konvojerade faster Beata till hennes port, då skulle hon ha en liten högtidsstund för sig själf. Till dess finge det ligga där i fickan och bränna, bränna — hon kände hur värmen steg ända upp till hjärtat.

Och ändå blef hon så vemodig, när hon tänkte på, hur hon åter skulle nödgas att bedröfva sin vän. Hon visste ju i förväg att han åter skulle tillropa henne sitt: kom, kom! Säg att hon hade förpliktelse äfven mot honom. Men hon kunde ju ej komma — ej ännu åtminstone. Hon hade ju lofvat sin döende syster att ersätta henne hos den lilla hjälplösa varelse, som hon lämnade efter sig, till dess omständigheterna blefvo sådana, att hon ej mera kunde göra det.

Men hittills hade ingenting hindrat henne från att hålla detta sitt löfte. Efter systerns död, och sedan den värsta sorgen lagt sig, hade allting gått så regelmässigt lugnt och strikt, som det endast kunde göra det i svåger Johns hus, och lilla Maj hade frodats under hennes vård och kommit hennes hjärta allt närmare.

Hvad svåger John beträffade hade han alltid uppfört sig fullt korrekt emot henne, och just denna hans korrekthet gjorde det lättare

Fördelaktig lifförsäkring för kvinnor.

Lifförsäkrings-Aktiebolaget
De Förenade.
Stockholm.
Stiftadt af bolagen Skandia, Svea,
Thule, Victoria och Skåne.

Lifförsäkring utan läkareundersökning!
Delaktighet i bolagets öfverskott!
Premiebefrielse vid oförmåga till arbete!
Särskilda dödlighetstabeller äro upprättade för kvinnor, hvarigenom premierna kunnat sättas lägre än för män.

Formulär till ansökningshandlingar jämte prospekt tillhandahållas af agenter och ombud samt efter rekvisition från denna tidnings expedition.

Eva Hellman & C:o Hushållsskola

* Matsalar & Café * Drottninggatan 68 *

Rek. för bättre flickor som önska omsorgsfull undervisning i matlagning, finbakning och desserter. Kurs å 3 månader. Prospekt och upplysningar frifft. Matsalar med godt och rikligt bord.

Damrum. I Caféet frukost-, supé- och kaffeservering. Tårtor, bakelser, kaffebröd af egen tillverkning serveras och säljas.

för henne att, ung som hon ännu var, stanna kvar i huset äfven efter hans hustrus död. Men det fanns någonting annat som gjorde det svårare, och det var denna ständiga frestelse att lämna allt och följa den älskades maning att komma ut till honom, för att dela hans stråfsamma lif på andra sidan Atlanten.

Hon visste, att han redan gjort sig ett godt namn därute, såsom ingenjör och brobyggare; hon visste äfven att han, när som helst kunde reda dem ett komfortabelt hem och att han med öppna armar skulle taga emot henne där som dess härskarinnas, men löftet — och lilla Maj!

Hon vände åter till salen och fann där flaggan i topp, och lilla Maj, som funnit tiden för lång, sofvande, med hufvudet på en pall, och med den näslösa dockan i famnen.

Svåger John stod vid fönstret och trummade på rutan, under det han tittade på den långa raden af tända lyktor utanför. Eller kanske såg han dem icke, utan stirrade för en gångs skull planlöst ut i den tomma rymden. Det är ej lätt att säga, men, när Sylvia kom in i rummet, vände han sig tvärt om, och sade:

»Det är någonting jag ville fråga dig om, Sylvia.» Hon märkte nu att han var ganska blek, och att han såg mer än vanligt högtidlig ut.

»Mår du inte bra,» frågade hon, »har du kanske hufvudvärk? Det finns i så fall anti-febrinpulver hemma.»

»Du är så hastig med att göra slutledning,» sade han retligt, »och därför bli de ej heller alltid riktiga. Men för att, som sig bör, svara på din fråga, så mår jag fullkomligt väl.»

Sylvia fortsatte med att hänga konfekt på granen, men tittade emellanåt förstulet på svågern. Hon kunde ej förstå, hvad som fattades honom.

Han gick fram och tillbaka, fram och tillbaka, samt vred och skrufvade på sin signering. Ibland stannade han, och tycktes vilja säga någonting, men slöt åter läpparna och fortsatte promenaden.

Sylvia började att känna sig nervös, och egentligen för att ändå säga någonting, så frågade hon:

»Var det någonting särskildt du ville fråga mig om, John?»

Han stannade, tvärt.

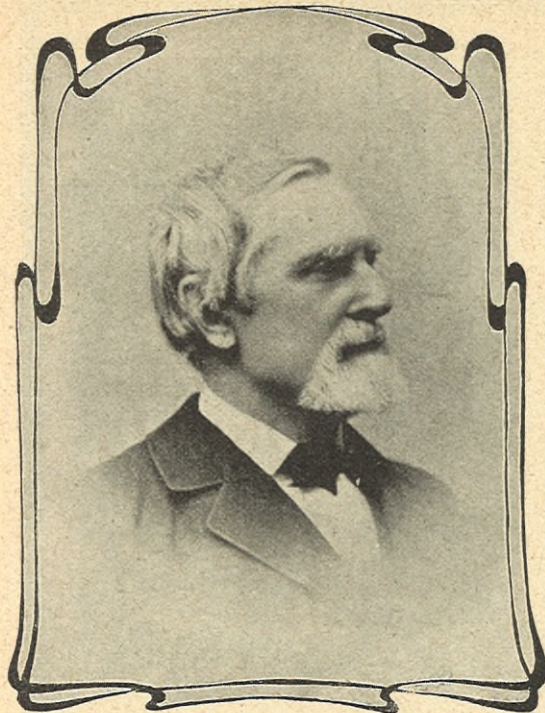
»Ja, det är någonting särskildt,» sade han, »och om du nu slutat med att kläda granen, så har du kanske tid att höra på mig.»

Du har nu,» fortsatte han efter något betänkande, »allt sedan min hustrus död, således i fulla fyra år, varit som en mor för min lilla flicka, och jag har under den tiden lärt mig att värdera dig, och kommit till insikt om, att jag ej heller för framtiden kan önska henne en bättre ledning.»

Sylvia började nu förstå hvart han ville komma, stack ner handen i fickan och kramade brevet, som låg där, hårdt mellan sina fingrar.

»Och därför har jag länge varit betänkt på att fråga dig, huruvida du ej — efter ett passande uppskof under hvilket du kunde vistas hos faster Beata — sedan åter ville göra ditt inträde i huset som min hustru? Naturligtvis,» tillade han likasom urskuldande, »har jag alltid din syster i kärleksfull åminnelse, men jag är säker om, att ifall hon i denna stund kunde ingripa, så vore hon den första att välsigna vårt förbund.»

Hon kunde ej hjälpa att det ryckte litet i hennes mungipor vid svågerns högtidliga sätt att framföra sitt frieri, men på samma gång visste hon att hon nu stod vid en vändpunkt

HAMPUS VON POST.

i sitt lif, och afgörandets allvar grep henne djupt.

Svåger John hade ju alltid varit hvad man kallar *snäll* emot henne, och hon högaktade honom för hans många solida egenskaper. Men för henne var han alltför solid, en allt för stereotyp ämbetsman för att kunna sätta en enda fiber af hennes hjärta i erotisk dallring. Nej, han var »svåger John», rätt och slätt, och kunde ej blifva mer för henne.

»Svåger John,» sade hon, och lade ofrivilligt tonvikt på ordet svåger, »det skulle göra mig ondt, om jag ett enda ögonblick kunde tro att ditt hjärta hade någon del i den propos du nu gjort mig. Men om jag nu säger dig, att jag visserligen känner mig tacksam och hedrad af den ära du vill göra mig, men att mitt löfte redan för flere år sedan är gifvet åt en annan, så tror jag fullt och fast, att du ej blir synnerligen smärtsamt berörd däraf. Och om du ser dig om, skall du nog snart finna en mera värdig mor åt lilla Maj. För hennes skull gör det mig dock ondt att jag nu nödgas att lämna ditt hus, ty efter detta kan jag ej stanna kvar här — det förstår du nog.»

Hon såg med sorgsna ögon på den lilla, som ännu sof, med sin docka i famnen, och tänkte på, hur smärtsamt det skulle bli att lämna henne för alltid. Men på samma gång jublade det inom henne.

Nu, nu skulle hon, utan att bryta sitt löfte till systemen, bli fri. Nu kunde hon äntligen få svara: ja, ja, jag kommer, till den vädjan, som så många gånger ljudit till henne tvärs öfver oceanen.

Hon hade nästan glömt svågern under dessa funderingar och då hon såg upp, hade han redan, utan ett ord, lämnat henne och gått in i sitt eget rum.

Strax därpå ljuder tamburklockan. Det var faster Beata, som kom, och under det att svåger John, artig såsom alltid, tog emot henne och hjälpte henne af med de många öfverplaggen, fick Sylvia brådt med att tända ljusen i kronan och ordna tebordet, så att ej svåger John skulle känna sig obehagligt berörd af, att ej allt var i den vanliga ordningen.

Julglädje för barn och ungdom

till såväl nytta som nöje.

Färglådor för akvarell-, olje-, pastell-, emalj-, porslins- och gobelinnmålning.
Målarekrin, stafflier, artiststolar och paraplyer.
Ritmateriel, såsom ritbräden, ritbeslick, blyerts- & grafitpennor, skissböcker, block, papper etc.
Kolorerböcker för barn, i rikt urval.
Glödrötmateriel: apparater med bästa platinaspetsar, stort sortiment, träarbeten, äfven med allmogemönster, m. m., allt till billiga priser hos

Wilh. Becker, Stockholm.

Kongl. Hofleverantör.

Bodar: **5 Malmstorgsgatan 5.**
24 St. Nygatan 24. — 23 Götgatan 23.
N. B. Priskuranter, ill., på begäran gratis franko.

HAMPUS VON POST.

FÖR ETT PAR DAGAR sedan ingick bäraren af ofvanstående namn, en på det landbruks-tekniska området mycket verksam och framstående personlighet, i sitt 81:sta lefnadsår.

Hampus von Post, som föddes på Tisenhult i Östergötland och till en början, efter slutade skolstudier, ägnade sig åt den militära banan, hade ända från barndomen visat mycken håg för vetenskapliga iakttagelser och studier och hade med tillhjälp af tillgängliga läroböcker mestadels på egen hand, redan före sin studentexamen, skaffat sig goda insikter i botanik, zoologi, kemi och geologi samt därjämte äfven ägnat sin uppmärksamhet åt jordbrukets skötsel. Under åren 1848—51 var han lärare i kemi och geognosi (d. ä. vetenskapen om bergens och jordytans lager) vid Uppsala landbruksinstitut; blef 1869 föreståndare för agrikulturkemiska försöksanstalten därstädes samt lärare i agrikulturkemi, organisk och teknisk kemi samt geologi vid samma institut. 1892 tog han afsked från dessa befattningar. I Kgl. Vetenskapsakademiens handlingar har han publicerat flere afhandlingar om sina geologiska undersökningar. Vidare har han genom uppsatser i K. Landbruksakademiens tidskrift verkat för inrättandet af hushållsskolor för kvinnor, och han var den förste, som väckte frågan om och gaf uppslaget till de nu öfver hela landet inrättade hushållsskolorna och fackskolorna för huslig ekonomi.

Trots sin nu uppnådda höga ålder har han de senare åren personligen ledt svampexpeditioner, hvilka af Fackskolan i Uppsala företagits om höstarna för att bereda eleverna kännedom om de för hushållet bästa och nyttigaste svamparna.

Som ett annat fruktbarande resultat af hans kärleksfulla naturstudium kan anföras hans redan 1863 utgifna bok »Om växtduns användning till väfnader», hvilken afhandling tre år senare utkom i en andra upplaga.

Däri anvisar han medel och förfaringssätt att af pil-dun, poppel dun och växtidun af ängs-ull (*Eriophorum angustifolium*) tillverka garn till säck- och duktyger samt äfven matt-väfnader, på hvilka v. Post visade provet och tog pris vid Stockholmsutställningen 1866.

Professor von Post, som är bosatt i Uppsala, blef professor år 1875 och filosofie hedersdoktor vid Uppsala universitet 1877.

UR DAGSKRÖNIKAN.

AF ÅRETS NOBELDIPLOM är Idun i dag i tillfälle meddela ett par fotografiska afbildningar. Pärnarna äro af blå marockkäng med inläggningar i olika färger och med respektive pristagares monogram. För diplomerna för pristagarna i fysik och kemi är en gång för alla fastställd en viss utstyrelse med enklare motiv; de äro textade af fröken Gisberg och utförda af bokbinderifirman F. Beck & Son. Diplomen för pristagarna i litteratur och medicin äro däremot olika med afseende på motiven för hvarje år. De textas och målas af arkitekten Agi Lindegren på pergament, som spänts öfver pärnarna. För professor Mommsens diplom har valts till motiv ett hörn af Forum Romanum och för öfrigt en del gammalromerska emblem. Det medicinska prisdiplomets ornamentala prydnad utgöres af frodigt växande tropiska träskväxter, som föra tanken på malarians ursprung. Diplomen i litteratur och medicin äro utförda på G. Hedbergs bokbinderi härstädes.

ETT KONSTVERK TILL STOCKHOLMS HÖGSKOLA. Fröken Eva Bonnier har som gåfva till Stockholms högskola öfverlämnat den svenske bildhuggaren Carl J. Eldhs originalstaty i mar-

samlar nu hvarje praktisk husmoder, ty på detta sätt erhålles mängden *prydlig och nyttig Svenska Rabattmärkes Akt. Bol.*

Drottninggatan 74, Stockholm.

Utställningar äfven i NORRKÖPING och SÖDERTÄLJE.

Röda Rabattmärken

mor: Linnéa, som prisbelönats å salongen i Paris, och af hvilken vi här nedan meddela en afbildning. Statyn har uppställts i öfversta trappstugan till högskolans lokal. Det är en förtjusande stämning af ungdomlig, halft barnslig oskuld öfver den spåda flickgestalten, där hon står, med händerna strykande håret bort ur det nedlutade ansiktet — och särskildt har konstnären lyckats få fram det blomlika, stängelaktiga i gestaltens växt och rörelse, detta dock med bibehållande af full naturalism i formbehandlingen.

Den vackra gåfvan är ett led i en verksamhet för våra offentliga byggnaders prydnad med alster af skön konst, som ännu befinner sig på försökets och förhoppningarnas stadium, men som är ämnad och äfven ägnad att bilda en högst betydelsefull insats i vårt konstnärliga lif.

*

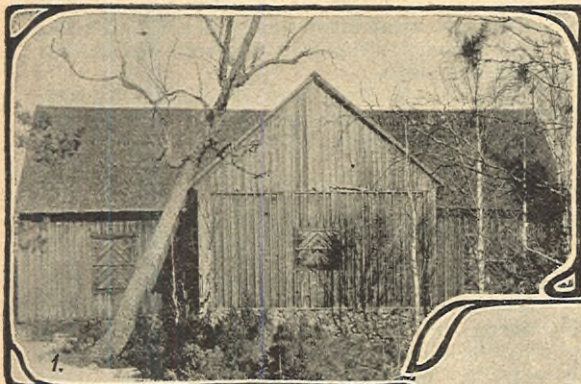
NACKA GAMLA KYRKA har i dagarne försålts till arrendatorn A. Trolle på Drefvinge, hvilken kommer att låta rivva densamma. Med anledning däraf meddela vi i dagens nummer en bild af det egendomliga gamla trätemplet jämte dess klockstapel, hvilka byggnader äro så välbekanta för alla de stockholmare, som i sommar- eller vintertid resa ut till det idylliska Nacka.

Nacka kyrka, som nu skall rifvas, är en af de äldsta i landet; den uppfördes nämligen i början af 1600-talet och undergick en mindre om- och tillbyggnad i slutet af samma århundrade. Innanredet jämte andra föremål förflyttades från den gamla kyrkan till den nya, så fort denna för några år sedan fullbordats. Sålunda ditfördes den vackra predikstolen, en del målade fönster samt ett gammalt skepp, som utgjorde en af prydnaderna i den gamla kyrkan.

JUL I FINLAND.

DET ÄR JULAFTON. Det är den tid på aftonen, då de många ljusen i granarna tändas och det lyser så klart ut på gatorna från alla hem. Ty ingen vill stänga in sig med sin glädje på julafton. Människorna vilja visa hvarandra, hur glada de äro, och den ena kan gärna se den andras glädje, ty alla gläda sig öfver samma sak, att mörkret skall ge vika både inom och utom dem för Guds klara sol, och att den stora julen en gång skall komma, då alla människor få fira den tillsammans som bröder.

Men ett hus fanns det i staden, där ingen julgran syntes i fönstret, där blott ett litet ensamt ljus kastade ett svagt rödgult sken ut på den mörka gatan. Det är i det hus, där lilla Maja bodde.

NACKA GAMLA TRÅKYRKA OCH KLOCKSTAPEL.

Kanske ingen af er känner Maja, eller ens vet hur hon ser ut?

Hon är en liten flicka med ljusst hår och blåa ögon. Hon är mycket liten till växten, fast hon redan är 8 år, och hon brukar gå klädd i en grå klädning, som är både för stor och för lång åt hennes lilla kropp. Om sommarn går hon barfota, men när det blir snö på marken och

kallt, får hon sätta på sig ett par skor, som hennes mamma en gång fått till skänks af en fru. Hennes mamma är mycket fattig och det är också därför hon ej haft råd att köpa någon julgran åt Maja.

Men lilla Maja har ändå sin glädje på julafton.

I den mörka stugan tycker hon ej om att vara, men hon brukar gå ut på gatorna, där snön ligger hvit och stjärnorna lysa på himlen. Där går hon med händerna under förklädet och ser in genom fönstren till alla hus, där julgranar finnas, och då hon kommer till den, som hon tycker är allra vackrast, sätter hon sig ner i snön och ser in genom fönstret. Och det är mycket roligt.

Om bara de glada barnen, som sjöngo och dansade därinne kring den vackra strålande granen i den stora salen, hade sett ut genom fönstret, hade de fått se en liten flicka i grå klädning sitta därute i drifvan och se in till dem.

Hon ser allt, hvad de göra därinne. Hon ser, hur de komma in i sina bästa kläder, hur de taga hvarandra i händerna och dansa kring granen. Hon ser bordet med den hvita duken, där det ligger färskt hvitt bröd, pepparkakor och kringlor. Hon ser, hur barnen samlas kring sina föräldrar, och hon hör psalmen som de sjunga om att Jesus är född till världen. Hon ser ännu något mera. Hon ser julgubben med luden päls och långt hvitt skägg komma in och dela ut många paket, både små och stora, och hon ser alla de vackra saker, som komma fram därur, då barnen öppna dem. Allt detta ser Maja, och hon fröjdar sig med barnen därinne, som vore hon en af dem.

Det är först när hon börjar frysa, när hon känner, att de blåroda händerna och fötterna värka af köld, som hon märker, att hon inte är

med, att hon bara är ett litet ensamt, fattigt barn därute i den kalla natten, som varit glad öfver andras glädje, och hon sätter förklädet för ansiktet och gråter, gråter som om hennes hjärta ville brista.

Men ingen hör henne. Hon får sitta där och gråta i den djupa snön tills hon tröttnar. Då stiger hon upp och börjar springa hemåt genom de tomma, ödsliga gatorna.

Hon springer så fort de små benen bära henne, och då hon kommer hem, klär hon genast af sig, kryper ned i bädden och drar det tunna täcket öfver hufvudet. Där vill hon ligga och tänka på den vackra granen och de glada barnen. Hon vill ingenting se af stugan, där det är så tomt och mörkt.

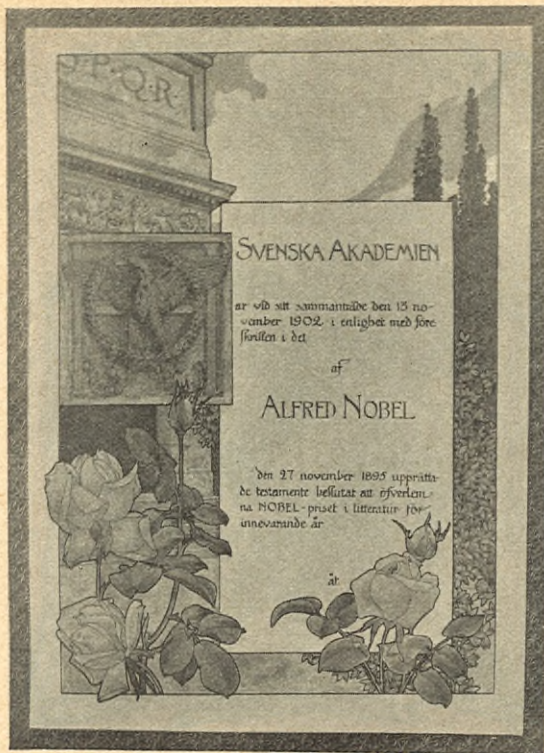
Maja har inte legat lång stund i sin bädd, innan det händer henne något märkvärdigt.

Hon tycker alldeles att julgubben, som hon såg därinne i salen, kommer fram till hennes bädd. Han har så goda vänliga ögon, att hon icke blir rädd för honom, fast han sätter sig på sängkanten med den ludna pälsen och det långa hvita skägget.

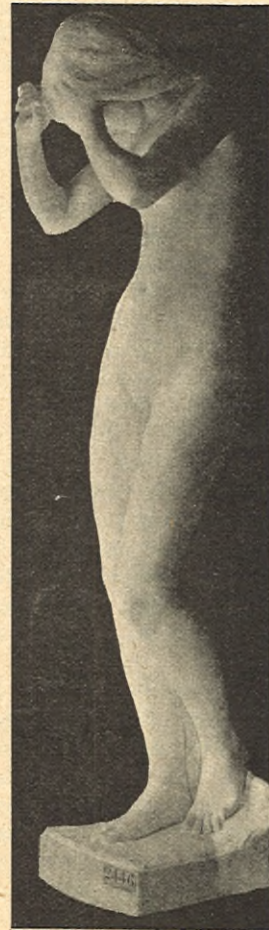
»Du har en liten bädd att ligga i, du Maja,» säger julgubben, och Maja är förvånad öfver att han känner henne, fast de aldrig träffats förr.

»Täcket är så tunt,» säger Maja, och hon får tårar i ögonen.

»Hm,» säger julgubben och sitter tyst en stund.

SVENSKA AKADEMIENS DIPLOM TILL DEN LITTERÄRE NOBELPRISTAGAREN PROFESSOR MOMMSEN.

LINNÉA, STATY I MAR-MOR AF C. ELDEH, GÅFVA TILL STOCKHOLMS HÖGSKOLA.

KAROLINSKA INSTITUTETS DIPLOM TILL DEN MEDICINSKE NOBELPRISTAGAREN MAJOR ROSS.

»Du har ätit dig mätt i dag, Maja,» säger han åter.

»Men jag har inte fått godt hvitt bröd, kringlor och pepparkakor,» säger Maja och tårarna stiga allt högre.

»Hm», säger julgubben, och Maja tycker, att hans ögon äro sorgsna, då han säger detta.

»Du har en liten präktig grå klädning,» säger han och ser bort till kläderna, som hon hängt på en stolkmarm.

»Men jag har ingen julgran, och jag har inte fått några vackra julgåfvor som andra barn.» Och nu börjar Maja att snyfta och gråta.

»Hm», säger julgubben och ser ut genom fönstret.

»Där ute står min släde,» säger han om en stund. »Vill du följa med mig, så skall jag visa dig något, innan morgonen är du här tillbaka? Men då måste du skynda dig, vi ha mycket att se.»

Maja stiger genast upp. Gubben är hon inte rädd för, och hon tycker att det skall bli roligt att en gång få åka, som hon sett andra barn göra. När hon är färdig, går hon efter julgubben ut ur stugan. Framför trappan står en liten lustig släde förspänd med en hvit häst, som har stora, kloka ögon. Maja tycker, att också den ser sorgset på henne. Maja sätter sig i släden och julgubben på kuskbocken och så bär det af.

Huj hvad det går! Öfver gnistrande hvit snö, där Maja icke ser några spår, kör julgubben fram! Hus och gårdar skymta förbi. Träd och buskar tyckas flyga fram. Den stora staden ha de lämnat bakom sig, och Maja kommer in i en värld, där hon aldrig varit förr, en stor tyst värld, där träden stå tätt och människoboningarna glest och himmelens

stjärnor äro de enda lyktorna i den mörka natten.

»Jag är så rädd,» säger Maja, då hon hör vargar tjuta och björnar brumma i de djupa skogarna. »Här är så mörkt och tyst och kallt. Jag vill hem till staden, där gatorna äro ljusa och där man inte behöfver vara allena.»

»Gud är närmare dig än både vargar och björnar,» säger julgubben, utan att hejda farten.

Då de åkt långt, långt öfver ödsliga hedar och tysta skogar, stannar han slutligen utanför ett litet lågt hus, där snön ligger tungt på taket och drivvorna räcka ända upp till det låga fönstret med små spruckna rutor.

»Se in i stugan, Maja,» säger julgubben, »det är jul här också i afton.»

»Men här bor väl inga människor,» säger Maja och reser sig upp i släden. Men hon blir alldeles tyst, då hon sett in genom fönstret.

Midt på golfvet sitta små bleka barn med stora hungriga ögon, magra och frusna. De ha tunna kläder på sig med många stora hål, som ingen värme gifva. Den minsta gråter och Maja hör henne säga: »Litet bröd, jag är så hungrig, bara en liten bit, så stor som min hand,» och hon sträcker ut en liten tunn hvit hand mot en äldre kvinna, som håller ett ännu mindre barn i famnen.

Maja hör kvinnan sucka och ser tårar rulla utför hennes kinder, då hon går fram till ett skåp, tar en half kaka, underligt torr och grönbrun till färgen, och delar den i små bitar, ett stycke åt hvarje barn.

»Det är ju julafton,» säger hon, »stackars barn, ni kan väl inte gå hungriga till sängs på en sådan afton.»

Det lyser i alla ögon, då de ifrigt räcka ut händerna efter brödet. De äta det mycket fort, utan att säga ett ord, och då de ätit, somna de, där de sitta på det kalla, hårda golfvet.

VECKANS PREMIÈRE AF »PROFETEN» Å KUNGL. TEATERN. KYRKSCENEN I FJÄRDE AKTEN. PROFETEN (HR ÖDMANN) FÖRNEKAR SIN MODER (FRU MAND AHL). A. RYDIN FOTO.

Maja säger ingenting, hon sitter alldeles tyst och julgubben kör vidare. Han reser från by till by, från gård till gård och framför hvar hus stannar han och låter Maja se in genom fönstren. Och det är alltid samma fattigdom hon ser, bleka barn, som hungra och ropa efter bröd, som ingen har att ge dem. Hon hör ingen som talar om julgran, färskt hvitt bröd, kringlor, pepparkakor och vackra julgåvor, det är bara bröd de begära, hårdt och groft får det nog vara, bara det stillar deras hunger. Hon ser, hur de darra af köld i sina tunna kläder och hur deras ögon sorgset se ut till henne, där hon sitter i julgubbens släde.

Då de vända om från den sista gården i den sista byn, har Maja gifvit bort sin varma duk, sin stora grå klädning, sina strumpor och skor till julgåva åt några fattiga barn.

»Det var rätt gjordt af dig, Maja,» säger julgubben. »Det är stor nöd i landet i år, stor nöd och fattigdom och alla människobarn både stora och små skola hjälpa hvarandra. Nu skall du ännu få se något, innan vi vända tillbaka. Du skall få se julens land, det goda, vackra landet, som väntar oss alla, om vi här nere lefva godt och vackert.»

Och Maja tycker, att de stora skogarna glesna och draga sig tillbaka ju längre framåt de resa och att det blir en underlig klarhet omkring dem, som inte kommer från de tindrande stjärnorna på himlen. Hon tycker sig långt borta höra toner som af skön musik och se skimrande ljus i vackra färger lysa emot sig i natten.

»Det är ljuset från julens land, som lyser ända hit,» säger julgubben, »och det är tonerna från änglarnas harpor, som du kan höra i fjärran.»

Maja sitter upprätt i släden. Hon glömmar, att hon är utan klädning och duk och skor och strumpor i den kalla natten, hon bara lyssnar och ser förväntansfullt framåt.

Då stannar julgubben.

»Längre få vi inte resa,» säger han, »inte ännu.»

Maja tycker, att något faller bort från hennes ögon, då julgubben tager henne i sin famn och ber henne se framåt.

Hon tycker, att hon ser in i ett stort ljusst, ljusst land, där allt strålar och skimrar och glittrar i en sådan glans och härlighet, att hon inte vill kunna se på det. Där stå julgranar, underbart vackra, i tusental, kring hvilka änglar med hvita vingar spela på gyllene harpor och kring hvilka barn i skimrande dräkter dansa. Där är en sådan glädje och fröjd, att Maja aldrig kunnat förstå, att det kunde finnas ett sådant ställe, där alla äro glada och ingen sorgsen. Men gladare än alla andra barn äro några, som Maja tycker se så förunderligt bekanta ut, fast hon inte kan minnas hvar hon sett dem. De äro klädda i hvita kläder och deras ögon lysa klarare än det klaraste ljuset.

»Hvilka äro de där barnen?» säger Maja, där hon står i julgubbens famn med armen kring hans hals för att kunna hålla sig upprätt.

»Dessa äro barnen från de fattiga hemmen bortom de stora skogarna. De ha lidit mycket, därför känna de också den största glädjen nu.»

»Äro de redan här?» frågar Maja.

»Ja,» säger julgubben, »det var många barn därnere, som i natt dogo af hunger och sjukdom, sedan vi lämnat dem.»

Så ser hon några barn, som inte se fullt så glada ut som de andra, fast de ha hvita kläder och en strålände julgran. Hon tycker, att de se ut, som väntade de på någon, och Maja frågar, hvem det är de vänta på och hvarför de inte äro riktigt glada.

»De vänta på dig, Maja,» säger julgubben, »och riktigt glada bli de inte förrän du kommer.»

Då sträckte Maja ut sina armar mot det vackra landet och bad:

»Bär mig dit, bär mig dit. Jag har gifvit allt hvad jag har åt de fattiga barnen. Jag kan inte resa hem den långa vägen, det är så kallt.»

»Lilla Maja,» säger julgubben, »du skall ge mycket mera, mycket mera, innan du får komma in i julens land.» Och han lyfter henne i sina armar, lägger ned henne i släden, täcker sin stora varma päls öfver henne och säger:

»Sof nu godt, snart äro vi hemma.»

Om återfärden vet Maja ingenting. När hon vaknar, är det morgon, och hon ligger i sin bädd, och hon ser sin mamma stå vid spiseln och göra upp eld. Hon tycker, att det varit en underlig julnatt, och hon berättar för sin mamma om den långa resan med julgubben till julens land. Och då hon slutat, säger hennes mamma:

»Du har haft en bättre julafton, lilla Maja, än många andra. Du har sett det land, som äfven alla rika och lyckliga längta efter. Då du fryser, är hungrig eller trött, skall du alltid tänka: det är bra, dess roligare får jag i julens land. Du vet ju hur vackert där är.»

»Ja,» säger Maja, och hennes ögon lysa.*

HULDI TOREKELL.

Med dagens nummer af Idun

följa till våra läsares bekvämlighet postprenumerationsblanketter, hvilka kunna ifyllas och användas för nyårsprenumerationen, äfven af prenumeranter inom Stockholm. Vi bedja på samma gång på det lifligaste få uppmana våra läsare att i god tid, helst före helgdagarna, förnya prenumerationen, på det intet afbrott i tidningens regelbundna expedition må behöfva uppstå.

Romanarket för veckan har måst indragas på grund af det till prenumeranterna medföljande julnumrets stora omfattning.

Med årets sista nummer, som till följd af de melankommande helgdagarna utkommer först måndagen den 29 dec., följa avslutningen på romanbilagan samt register till hufvudnumret, »Hjälpredan» och »Köksalmanackan».

FRÅN IDUNS LÄSEKRETS.

JUL- OCH NYÅRSKORTEN.

LÅTOM OSS aflytta en själftagen börda: jul- och nyårs korten. Beräkna utgiften, insända pennningar till nödhjälpskommittén i Stockholm, eller teckna dem i städerna å utlagda listor.

Den, som ej vill vara med om detta förslag, får icke vänta svar på sina jul- och nyårsönsknin-gar. Önskan om allt godt för vänner och bekanta kunna vi bestå, men endast önsknin-gar!

Pennningarne skola till våra hungrande lands-män!

TEATER OCH MUSIK.

KUNGL. TEATERN återupptog i förra veckan Meyerbeers opera »Profeten», som ej gifvits härstädes sedan spelåret 1893—94. Den pompösa operan har med sina lifliga och folkrika scener och sin en gång praktfulla, nu delvis något slitna uppsättning alltid varit populär. Mycket finnes

* Skulle någon, som genomläst ofvanstående lilla skildring af den nöd, som råder i Finland, vilja bispringa särskildt den afdelning af nödhjälpskommittén, som arbetar för att från hungersdöd skydda de små barnen af hvilka redan ett dött af denna sorgliga orsak, skola gåfvor med största tacksamhet mottagas af Centralnedsättnings-kommittén i Helsingfors.

HYLINS Violtvål 612

HYLINS Liljekonvaljedoft

här både att höra och se: ett storartadt krönings-tåg, en katolsk gudstjänst med orgelmusik, kor-grossar, rökelsekar m. m., en skridskobalett, en fängelsescen och till allt detta massor af musik, ofta välljudande, men ofta också banal. Det hela, som leddes med energi af hr Henneberg, syntes hafva inöfvats med omsorg. Hr Ödmann sjöng titelpartiet vid utmärkt disposition. Men huru de tre vederdöparne kunde finna någon likhet mellan hr Ö:s välfriserade profet med hans uppvidna mustascher och konung David, ha vi svårt att förstå! — Största intresset för aftonen knöt sig kring debutanten fru Mandahl, f. Jahnke, som för första gången utförde Fidès' parti. Det var länge sedan en så lofvande debut förekom å vår opera-scen. I besittning af en ovanligt omfångsrik (mer än 2 oktaver) och malmfylld stämma af äkta altklang, delvis förträffligt utbildad, torde fru M. äga alla förutsättningar att varda en ackvisition för vår opera. Röstens behöfver emellertid bättre egaliseras och koloraturen bli mera distinkt och klar. Dramatiska anlag synes debutanten ej heller sakna.

Den unga sängerskan blef jämte hr Ödmann föremål för det lifligaste bifall. Berthas parti utfördes af fru Lindberg, som dock ej gick fullt i land

meddetsamma. Åt detre vederdöparne gåfvo hrr Nyblom, Selligren och Söderman vederbörlig relief, hvarjämte greve Oberthals lilla parti utfördes af hr Wallgren. Baletten i tredje akten med sin skridskokadrilj väckte liksom för öfrigt operan i dess helhet lifligt bifall från den nästan fulltaliga publiken.

— Franz Navál, k. kammarsångare från Wien, började i måndags ett gästspel å k. teatern som Romeo i Gounods bekanta opera. Till detta gästspel få vi återkomma i nästa nummer.

Hr N. anses vara en af Tyskland-Österrikes mest framstående operatörer inom det lyriska facket.

Hr Navál är född år 1865 i Laibach i Österrike. Efter att hafva studerat sång för prof. Gänsbacher i Wien har han varit anställd vid operan i Frankfurt a. M., hofoperan i Berlin och nu vid k. k. operen i Wien.

CIVILINGENIÖREN HUGO DUHS, den från Skansens vårfest och prinsessan Ingeborgs Garden party å Parkudden så populär vordne Frödings-tolkaren, gaf torsdagen den 11 ds. sin första offentliga soaré i Vetenskapsakademiens hörsal inför i det närmaste fullsatt salong. Som värmländsk landsmålare har D. förut dokumenterat sig såsom en af de främste och skördade nu ytterligare bifall därför, särskildt för »Mälång-täras intåg i Kalsta», »Patron» och »När jag fridd te Anna Lell», hvilka dels reciterades, dels sjöngos. De tragikomiska dikterna »I bönhuset» och »Jänt-blig» föredrogos på ett ypperligt sätt och hälsades, såsom herr Dubs' öfriga nummer, med starka applåder. Soaré-gifvaren erhöi en lagerkrans af värmländska beundrare och vänner.

Fröken Agda Lysell medverkade med ett par pianonummer och herr Axel Holmqvist föredrog några sånger.

Prospekt sändas gratis och franco genom General agenturen Josephson & Reteike, Göteborg.
Erhåles å alla apotek och kemikaliefärer.
Tillverkare: Bauer & Co., Berlin S. O.

Verksamaste och mest styrkande näringsmedel för vuxna och barn. Med glänsande resultat förordadt af läkare- auktoriteter. Stärker närverna och förhöjer krepesbyggnadens alla delar.

SANATOGEN

Henrik Gahns
nya
Viol-tvål
å 50 öre.
Vildros-tvål
å 50 öre.

RECEPT.

Ångstekt reffbenspjäll (f. 6 pers.). 1½ kg. reffbenspjäll, 1 msk. salt, ½ tsk. hvitpeppar, 1 hg. katriplommon, 6 äpplen, 1 msk. socker, ½ liter kokande vatten.

Sås: köttsky, 1 msk. mjöl, buljong. Beredning: R. f. b. n. s. p. j. l. l. knäcker, tvättas därefter med en duk doppad i hett vatten och ingnides med peppar och salt. Äpplena sköljas och torkas väl, befrias från kärnhusen och skäras i skifvor, som doppas i sockret. Refbenspjället utbreddes med den beniga sidan uppåt och belägges med äppelskivorna samt de sköljda katriplommonen. Det hoprullas och ombindas på tre ställen med segelgarn, som är doppadt i kokande vatten. Köttet bryns därefter i en stekgryta, spådes med kokande vatten och får steka med tätt slutande lock, tills köttet är mörkt, hvartill åtgår omkring 2 tim. Det upptages, segelgarnet borttages och köttet skäres i vackra bitar, hvilka uppläggas högt på varmt fat och garneras med äppelskivorna och plommonen. Såsen beredes enligt allmänna regler för såsen.

Drottningtårta (f. 6 personer). 300 gr. strösocker, 4 hela ägg, 200 gr. sötmandel, 8 bittermandlar, 100 gr. smör, 4 medelstora potatisar.

Vattenglasyr: 1 msk. vatten, 100 gr. strösocker, 2 tsk. citronsaft. Fisticiamandel.

Beredning: Äggen och sockret röras ½ tim. Den skällade och rifna mandeln stötes i stenmortel tillsammans med det tvättade smöret och blandas sedan till äggblandningen. Den kokta potatisen skalas, rifves, och nedröres sist i smeten. Massan slås i väl smord och brödbeströdd gjutpanna. Gräddas i svag ugnsvärme omkring ½ tim. När tår-

Göteborgs Kexfabriks Ping Pong,
Bästa Ett-öres Kex i marknaden.

tan kallnat, glaceras den och beströses med hackad pistaciemandel.

Maccaronipudding med stufvade kalfnjurar (f. 6 pers.). 3 hg. maccaroni, vatten, salt, 3 ägg, ½ lit. mjölk, peppar, salt, socker.

Till formen: 1 msk. smör, 2 msk. stötta skorpar. ½ kkp. riven ost.

Stufningen: 3 kalfnjurar, buljong 1½ msk. smör, 3 msk. mjöl, peppar, salt, maderia.

Beredning: Maccaronin brytes i 1 dec. långa bitar och förvälles väl i saltadt vatten. Den nedlägges därefter i en smord och brödbeströdd kranform. Äggen vispas tillsammans med mjölken och kryddorna, och äggstanningen hälls öfver maccaronin, hvarefter puddingen insättes i ugnen att gräddas 1 tim.

Njurarna bryns, påspådas med buljong eller vatten och får steka, tills de äro mjuka, hvarefter de skäras i tärningar. Smör och mjöl sammanfråsas, påspådes med buljongen, hvarefter njurarna stekt, och såsen får koka 10 min. Njurarna iläggas och stufningen afsmakas med vinet och kryddorna. Puddingen uppstjälpes, öfverströses med den rifna osten och stufningen lägges i midten af formen.

Risgrynsgröt (f. 6 pers.). 1½

kkp. Carolina risgryn, 1½ liter vatten, 3 dcl. tjock grädd, ½ hg. smör, socker och salt.

Beredning: Grynen sköljas och påsättas i kokande vatten och få koka, tills de äro mjuka. Då tillsättes den till hårdt skum slagna grädden samt smöret, hvarefter gröten afsmakas med socker och salt.

Fyllda mandelformar (f. 6 personer). Mördeg: 150 gr. smör, 180 gr. mjöl, 1 äggula, 75 gr. socker, 50 gr. sötmandel, 2 bittermandlar.

Fyllning: 2 kkp. äppelmos. Marängmassa: 3 äggwhiter, 3 msk. socker.

Beredning: Mjölet siktas på bakbordet och häri inarbetas det väl tvättade smöret, äggulan, sockret och den skällade och rifna mandeln. Degen arbetas, tills den blir jämn och sammanhängande. Med smeten beklädes små veckade formar. Bakelserna gräddas i medelmättig ugnsvärme. De uppstjälpas genast och fyllas med äppelmos.

Äggwhitorna slås till hårdt skum och blandas försiktigt med sockret. Marängmassan utbreddes öfver äppelmoset, och bakelserna insättes åter i svag ugn, tills marängmassan stannat och fått vacker ljusgul färg.

Klenäter (f. 6 pers.). 3 äggulor, 1 msk. grädd, 2 msk. socker, ½ dcl. brännvin, 1/3 tsk. citronskal eller 1 droppe orange, 125 gr. mjöl, ½ kg. flottyr till kokning.

Beredning: Alla ingredienserna arbetas väl tillsammans, hvarefter degen sättes på kallt ställe att hvila minst 2 tim. Degen utkafas till omkring ½ cm. tjocklek, utsporras till klenäter, hvilka kokas i flottyr.

Prenumerera på KAMRATEN

A. B. FREJA-MAGASINET
Specialaffär för Damartiklar
STOCKHOLM
FÖRSÄLJNINGSLOKALER:
19 HUMLEGÅRDSGATAN 19
29 DROTNINGGATAN 29
KONTOR och LAGER:
18 HUMLEGÅRDSGATAN 18

FRÅGOR

ENHVAR af Iduns läsarinor öger att å denna afdelning framställa förfrågningar rörande husliga eller andra angelägenheter till besvarande af läsekreten. Åro frågorna af den art, att de rätteligen höra hemma i annonsafdelningen, intagas de dock icke.

N:r 601. Säg mig adressen till några bleckaskfabriker.

Tor.
N:r 602. Finnes någon, som blifvit botad för kronisk lungkatarr? En 39-årig dam, som lidit däraf i 12 år och ej af läkare kunnat blifva botad, frågar, om någon som lider af samma sjukdom och som blifvit bättre ville gifva några råd och upplysningar?

Bedröfvad landsflicka.
N:r 603. Huru tillagas hampröfvälling.

Majken.
N:r 604. Kan någon gifva mig svenska texten till Brahms Wiegenslied »Guten Abend, gut' Nacht mit Rosen bedacht? Ellen.

N:r 605. Huru tillagas s. k. julglögg? När och hur serveras den?

Gutår.
N:r 606. Mottagas kvinnliga elever i Haga trädgårdar? Hur stor är afgiften? Hvilken tid är lämpligast söka inträde? Till hvilken bör man vända sig med ansökan?
Elin.

N:r 607. Önskar beskrifning på jästpannkakor till ett större hushåll, där man på vintern måste utesluta ägg.
Matfrisk.

Begär mönster af vårt garanterade solida siden från 90 öre till 13 kronor pr meter.

Specialitet: Nyaste sidentyger för brud-, sällskaps- och promenadtoaletter, äfven kulörta och hvita.

Vi sälja i Sverige direkt till privata och sända de utvalda sidentygerna tullfritt och franko till bostaden.

Schweizer & Co., Luzern (Schweiz).

— Siden-Export. —

Barnängens

Eau de Cologner,
Parfyer,
Vademecum,
Toalettvåler,
Bläck
m. m.

Guldmedalj i Lübeck 1895.
Guldmedalj i Bruxelles 1897.
Guldmedalj i Stockholm 1897.
Guldmedalj i Paris 1900.
Guldmedalj i Paris 1902.

Nytt!

Iduns Handarbetstidning

utkommer år 1903 två gånger i månaden som en själfständig måstertidning och kostar för helt år kr. 2: 20 för halft år kr. 1: 20. För detta enastående billiga pris erhålles sålunda 24 nummer med originalmönster till handarbeten af alla slag. broderier, läderplastik, träsniderier, glödrörelse m. m. komponerade af tvåne framstående kvinnliga konstnärer på detta område.

10 öre pr n:r!

Högstedt & C:o
32 Regeringsgatan 32
— Stockholm —
Specialitet:
Bordeaux- & Bourgogne-viner.
Billiga priser.

10 öre pr n:r!

Stockholms Dagblad

Morgon- och Aftontidning.
Observera Stockholms Dagblads rikhaltiga, lättlästa, illustrerade Söndagsnummer.

KNEIPP BADEN —
Borg, Norrköping
Kurort Vattenbehandling m. m. Öppen året om.

Nytt!

Ylleklädningar

i afpassade bitar å 6 mtr, extra fin Engelsk Cheviot, svart, mörkblå och rödbrun, som kostat 12 kr., bortslumpas af en händelse till kr. 7: 75 pr styck.

Hörnboden,
6 Observatoriegatan 6,
STOCKHOLM.

Glöggpanna,

komponerad af artisen Hj. Norrström, utförd i koppar och messing. Enda praktiska — försedd med spritlampa och sockergaller. Stålig present. Hos de flesta järnhandlare.

Sändes äfven väl emballerad, ofranke-rad, mot efterkräf eller mot insändande af 25 kronor till fabrikanterna
HEDLUND & Co., Eskilstuna.

Prenumerera på KAMRATEN!

Örebro Ett-öres Opera Rån

rekommenderas.

(7)

ningar: Professor Lennmalm och doktor Wetterstrand i Stockholm, doktor Westerland i Enköping och doktor Friberger i Uppsala.

Intresserad nykterhetsvän.

UNDER DEN STORA BJÖRKEN.

Södra snälltåget brusade in på G. station, ånghvislans genomträngande ljud efterföljdes af vaucumbromsarnes obehagliga gnällande, dörrarne till väntsalarna slogos upp och i nästa ögonblick var perrongen full med folk. De strömmade till från bägge hållen — tåget och stationshuset — de trängdes, knuffades och slogos kappsäckarne mot hvarandras ben och skyndade försvinna i mängden, för att slippa ödsla med den dyrbara minuten och bedja om ursäkt. Ty en minut blott håller snälltåget vid G. station, som vid så många andra — och vackert så: vid många stannar det icke alls.

En järnvägsstation vid tågtid är ett litet, men tacksamt fält för studier i det intressantaste af alla ämnen, människan; men det är stereotyp — sedan man gjort sina iakttagelser på en station,

så har man icke mycket öfrigt att finna vid andra. Man träffar två grupper människor; en kolerisk, brådskande, ångslig. Det är de resande som skola med och deras anförvanter, eller hvad det nu är, som skola se till »att detta verkligen i behörig ordning sker.» Den andra gruppen är sangviniskt belåten, uppsluppet glad eller också regsignerat missbelåten. Den utgöres af de resande, som stiga af och de, som äro dem till mötes eller — den sista kategorien — af dem, som förgäfvets gått någon till mötes.

Just denna sista klass af stationsbesökare hade Knut, skrifvare hos trävaruinspektör Nilsson, tillhört flere kvällar å rad, men nu i kväll var han helt hastigt inrangerad bland de uppslupet glada.» Han hade, redan innan tåget stannade, fått syn på »hennes», där hon stod, glad och leende, på en boggi-vagns plattform och banade sig nu väg genom den »kolerisk-sangviniska blandningen» fram och hjälpte henne ned. Och så var det att rödja ny väg igen, för att komma därifrån, komma ut — ut från trängseln och sorlet till friheten och tystnaden.

»Det är hans fästmö!» hvskade någon i deras närhet och han log för sig själf; icke öfver att skvallret fick anledning att sysselsätta sig med honom, utan öfver påminnelsen hvem flickan vid hans sida var.

De hade lärt känna hvarandra vid en folkhögskola i mellersta Sverige och under den dagliga samvaron lärt sig förstå, akta, beundra och hålla af hvarandra. Beundran också; äfven barn af folket kunna tjusas och hänföras, äfven de kunna älska »platoniskt.» Och platonisk var nog också deras kärlek till en början — ej ett ord, knappt en tanke hade hos dem rört sig om gifter-

Stomatol- * * * * * * * Tandpulver, Stomatol- ~~~~~ Tandpasta,

äga förmåga att rena tänderna samt bevara deras blanka naturliga utseende utan att angripa emaljen.
H. M:t Konungens Hofleverantör.

mål, och då de skildes vid terminens slut kommo de under ett samtal om sympati till det resultatet, att den känsla de båda besjälades af var vänskap. Nu, två år därefter, kände han sig angenämt berörd af att folk kallade henne hans fästmö — ty det var hon ju, endast de synliga tecknen fattades, hvilken brist snart skulle kunna afhjälpas.

De vandrade nu arm i arm landsvägen genom byn. De gingo en lång stund utan att säga något, hon synbarligen betagen af naturens och norrländssommarnattens skönhet, af fjällen i fjärran, som hon mera anade än såg, af den högtidliga tystnaden, som endast stördes af det aflägsna dån af ett vattenfall, — kort sagt, hon gick aldeles upp i sin beundran för detta nya, ovanliga. Och han, som lefvat hvar dag i denna härlighet af fjäll- och skogs-luft, naturskönhet, sommarnatts trollmakt och vattenfallbrus — han syntes nu mest betagen i henne, den vackra flickan vid hans sida, medelpunkten under de två senaste åren för hans drömmar, både sömnens och de vakna.

»Hvad här är utomordentligt vackert!» utbrast hon omsider. »Hvilken luft, hvilken utsikt — och ett sådant ljus mitt

i natten! Eller är det månen som åstadkommer det?»

»Månen!? Ja, han hjälper visserligen till en smula fast han nu gömt sig bakom furorna på Galtberget, eljest är det skymning, ty solen har nyss gått ned, eller också gryning, ty hon skall strax komma upp igen. — Kom, så gå vi gångstigen öfver ängen och till den stora björken därborta. Där finns en bänk med plats för två — nämligen om dessa två sitta nära hvarandra,» tillade han och tryckte hennes arm intill sig.

»Ser du,» fortsatte han, då de väl tagit plats på den omnämnda bänken, »denna björk är den största i hela häradet, att icke säga hela länet. Världen ter sig i ett så underbart ljus, då man ser den genom den stora björkens hängande löfjalusier; solen liksom glömmet några af sina sista strålar kvar på hennes löf och de förgylla allt det bleka, gamla och nöta man ser på, de färga det tröstlöst vita så varmt rött, och de kasta sitt skimmer ända in i själen, om man blott tillåter dem det.

Och månen försilfrar allt det svarta, det dystert mörka och lyser upp det otgrundliga. Han breder så tröstande stilla sitt mjuka vita flor öfver sorgen och kysser henne till sömn — då kallas hon vemod och är icke alls anstötlig att se på — och tillsammans med de kvarglömda solstrålarna väfver månen af sina finaste ljustrålar en slöja, som försonande bredes öfver allt det, som dagens ljus allt för bjärt belyste. Den slöjan hon jämnar och lugnar, tröstar och svalkar.

Och därför har jag gått hit så många ljus kväll och njutit af löfvens sakta, söfvande prassel, af nattväckans flöjtningar därborta i den mörka granskogen, och af det försonande skimmer man

Fallande räntor beröra ej Lifräntetagare.

De hafva en fast inkomst för lifstiden
LIFFÖRSÄKRINGSBOLAGET
MUTUAL LIFE
lämnar **högsta möjliga lifränta** på inbetaldt kapital, ända till 21 % och erbjuder **största möjliga soliditet** genom sina fonder på **1,316 millioner kronor**. Öfver 6¼ millioner utbetalas årligen till 6,285 lifräntetagare.
Tariffer tillhandahållas och upplysningar lämnas beredvilligast å bolagets kontor, Strömsborg, Stockholm.

ser världen igenom, då man sitter i den stora björkens knä och famnas af hennes löfvarmar. Och icke sant — icke behöfver jag väl sluta med mina besök här, därför att du är hos mig och skall följa mig hit... Icke är du väl svart-sjuk på min björk?»

»Nej, för all del,» log flickan. — »Hon är ju så gammal, att hon väl snarare är din mor än din älskarinna. Men vet du, låter hon en icke se världen som den är — då — då kommer jag icke att hålla af henne som du. Ty nu, som förr, älskar jag mera solen än månen, mera dagen än natten — äfven den undersköna sommarnatten i dina fjällregioner — naturligtvis då jag mest af allt älskar sanningen och häst vill se saker och ting som de i själva verket äro. Som en herre, i samma vagn som jag, på resan hit sade, då vi foro förbi en inhängnad med en hel hop kolmilor uti: »Vi få vara tacksamma», sade han »att röken sveper en slöja öfver hela denna fula inrättning. Den hindrar oss att se de svarta, böjda gestalter, som framsläpa sin glädjelösa tillvaro där innanför.»

(Forts.)

Sundsvalls Enskilda Bank

22 Fredsgatan 22.
Sparkasseränta ... 4 proc.
Uthyr Kassafack,
årshyra från 15 kr.

NORNAN,

den förnämsta
Symaskinen,
syr vackraste linnesöm, tjockaste doffel, knapphål, hålsöm, broderier, stoppar.
Symaskins-affären
Grundad 1862.
Utställning: Norrmalmstorg N:r 16.

Skönhet

kan icke förvärfvas, men är man i besittning af den, bör man äfven halva kännedom om att kunna bevara den. För att uppnå detta resultat, bör man endast använda verkligt hygieniska specialiteter såsom Crème, Puder och Tval Simon.
Varnas för efterapningar och rekvirera det riktiga namnet. Säljes öfverallt.

Jerusalems-staken

den sjuarmade af mässing, Originellaste och finaste present vid alla tillfällen. Hos de flesta järnhandlare.
Sändes äfven, väl emballerad, franko, mot 15 kronor postförsändt.
skott direkt från fabrikanterna
HEDLUND & Co., Eskilstuna.

Hvad talar hela Stockholm om? Jo, om Hvitvarumagazinet 26 Regeringsgatan 26. Hvarför? Se telegrammet till Iduns läsarinnor å nästa sida!

Barngarderoben

denna alla mödrars ovärderliga skatt och hjälpreta, utgifves äfven under nästa år efter samma beprövade plan som hittills. Med sitt en gång i månaden utkommande 8-sidiga nummer, innehållande bortåt ett hundratal illustrationer öfver allt, som hör till våra barns dräkt från de spädaste åren till vuxen ålder, och åtföljdt af en stor dubbelsidig mönsterbilaga, ersätter tidningen mångfaldt den ringa prenumerationsafgiften af 3 kronor pr år genom den nytta och den besparing, dess praktiska vinkar och råd bereda hvarje hem.
Hvarje husmoder, som själf ombestyr sina barnkläders förfärdigande i hemmet, bör ej försumma att prenumerera på

Barngarderoben

Lars Monténs Neutrala Kärntvål till yllevätt och Oleintvål till linnenvätt användes lämpligast sålunda:
»½ kg. tvål kokas i 2 liter vatten; när tvålen är upplöst, tillsättes under omröring 20 å 25 liter ljumt vatten; i denna utspädda lösning neddoppas plaggen. Vid yllevätt böra såväl lösningen som sköljvattnet hafva 36 å 38 grader.»
Finnes hos de flesta speci-handlare samt i mina butiker.
N:r 19 Stora Nygatan. — N:r 29 S:t Paulsgatan.
Silvermedalj i Köpenhamn 1888. Gulmedalj i Stockholm 1897.

”Välkommen Jul-Present!”

En liten förseglad låda med några flaskor
No. 4711
Eau de Cologne
4711 är idealen för alla vällukter
4711 öfverträffar alla andra märken i styrka, friskhet och varaktighet.
Försäljes öfverallt i hela riket.
Generalagent: Emil Boström, Stockholm.
Telegramadress 4711, Rikstelefon 4711, Allm. Telefon 4711.

Nya Hushållsskolan,

Västra Trädgårdsgatan 19, Stockholm,
hvilken började sin verksamhet år 1881, afser att meddela bildade flickor undervisning och öfning i enklare och finare matlagning, bakning, syltning och inläggning af grönsaker, finstrykning samt öfriga inom ett hushåll förekommande göromål, för att sålunda sätta dem i stånd att på ett praktiskt sätt förestå egna eller andras hem. Teoretisk undervisning: en kortare kurs i Födoämneslära och Hälsovårdslära.
Skolan har varit besökt af ett tusen sex hundra tjugutva (1,622) elever.
Hvarje kurs omfattar 4½ månader. Elever mottagas äfven på kortare tid.
Ny kurs börjar den 8 nästkommande januari.
Prospekt och vidare upplysningar meddelas af
Fröken Hedda Cronius,
föreståndarinna.

Hos Sophie Andersen

från Köpenhamn har under tecknad genomgått 5 kurser i **konstvävt, färgning och fläckuttagnig** och rekommenderar sig härmed hos alla praktiska **Husmödrar**, att i hemmen utföra arbete i ofvanstående. Alla utensilier medhafvas. Anmälan och rekommendationer hos färg-handlaren Håkansson, Humlegårdsgatan 17.
Hilda Karlsson.

Gösta Berlings Saga i bilder.

En serie fint utförda vykort från Värmlands vackraste trakt upplagande de platser Gösta Berlings saga nämner samt deras verkliga och fingerade namn. Serien 25 kort i elegant omslag, franko mot 2 kr. i postanvisning eller mot postförskott.
MYHRMAN & BERNER, Rottneros.

Badstu'bad

för

fruntimmer

i Sturebadet.

Söndagar, måndagar, tisdagar och onsdagar.

OBS! Onsdagar efter kl. 6 e. m. billighetsbad à 25 öre.

Musik Skrif efter illustr. priskurant, som sändes gratis från

A. Th. Nilssons
— MUSIKHANDEL —
Norrköping.

Där erhållas musikinstrumenter, strängar och tillbehör af alla slag, bäst och billigast i hela landet. Violiner, gitarrer, zitröor, flöjter, klarinetter, orglar, mässing-instrumenter, sextettmusikaler, äkta magdeburger-dragspel, munspel, speldosor, symfonion, pianobord, ocarinar, skolor och musikaler m. m.

fås — till hushållsbruk — äfven i 5 kg. originalpåsar med bruksanvisning.

Clara Fabriks

Stearinljus

Vykort besvaras tacksamt af »Gustaf», »Peter» och »Lucas». Bör-ringe p. r. OBS! Hvar för sig.

Gumbärlijd,
alltid efterlängtat i
hemmet för den stora
dagliga tid-
ningen

SKÅNSKA DAGBLADET

(Malmö)

med 16-sidiga söndagsnumret

"HEMMET"

illustrerad familje-journal.

Frisinnadt program. — Färskaste in- och utländska nyheter pr telegraf, telefon och post. — En mängd politiska artiklar, korrespondenser, kåserier, kulturhistoriska skildringar, skizzer, domstolsreferat m. m. — Omkring 5,000 sidor fängslande följetongsläsning. — Största, mångsidigaste annonsafdelning, som beredt tusentals läsare gagn, mångdubbelt uppvägnande den obetydliga prenumerationsavgiften.

Sju nummer i veckan!

Huru omtyckt Skånska Dagbladet är framgår bäst deraf att det har

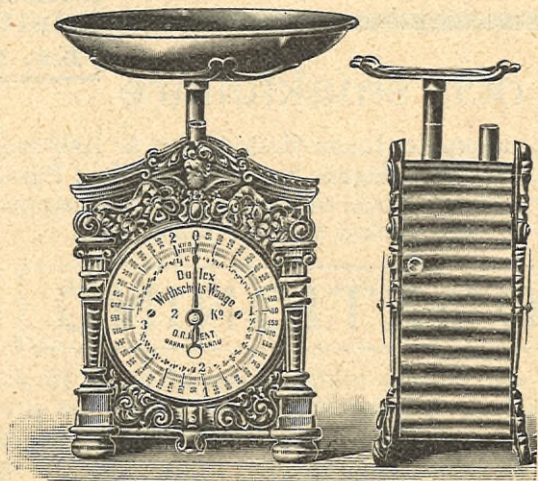
55,000 prenumeranter.

Blott 1 krona
i kvartalet.

☞ Prenumerera å närmaste postanstalt.

G. R. FEYCHTING,

46 Drottninggatan, Stockholm.

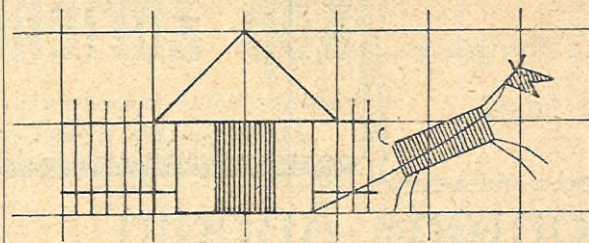
Dubbelvåg, en visartafva till 12 kilo, graderad för 50 gram den andra till 2 kilo, graderad för 1/2 gram.

Med emaljrad skål 10 kr. Förtent skål 9 kr.

Enkelvåg till 10 kilo. 5 kronor.

Levereras fraktfritt inom Sverige.

Såsom ett förträffligt medel att sysselsätta barn i hemmet och småbarnsskolan anbefalles:

BARNENS RITBOK.

1 a och 2:a häftet med många företeckningar i färgtryckt omslag.

Pris 50 öre pr häfte

Ett godt råd!

Köp icke något väggur

förr än Ni besökt **A. B. Svenska Elektriska Urfabrikens Utställning af elektriska väggur** i moderna, smakfulla mönster.

Ingen uppdragning!

Inga ledningar!

För urens säkra gång garanteras. Säljas till landsorten mot efterkräf.

Bevär katalog.

Presentkort!

Utställningslokal:

1 Biblioteksgatan 1.

Lämpligaste
presenter!

San-Toy-Thé.

Landets finaste thésort sändes mot postförskott i paketer om 5, 2, 1 och minst 1/2 kilo till nedanstående priser.

Hvarje sådant paket innehåller smärre förseglade paketer af **detta fina thé**, väg, omkr. 100 och 250 gr. stycket. Huru många af hvarje storlek bestämme köparen själf.

Olika kvaliteter — **alla utsökta** — till 4, 5, 6, 7 och 8 kr. pr kilo leveransfritt.

Damer och herrar, som önska åtaga sig försäljning häraf, insände för vidare upplysningars jämte provfers erhållande 20 öre i frimärken till porto till

Asiatiska Thé-Magasinet, Malmö
7 Kaptensgatan 7.

GUMMAN LILLA!
KÖP DET !!

En lämplig julklapp!

Andra upplagan!

HANDBOK

i

Allmän Statskunskap.

Populär framställning

af

RAGNAR LUNDBORG.

Af detta arbete har i dagarna från under tecknads förlag utkommit **andra upplagan.**

Första upplagan utkom 1901.

I detta arbete redogöres för staternas nuvarande och förutvarande regeringssätt, folkrepresentation, förvaltning, domstolar, tidningspress, härväsen, finanser m. m.

Ur förf:s förord:

»Det är ej vår mening, att med denna handbok i statskunskap konkurrera med förut befinliga synnerigen förträffliga arbeten: »Handbok i Statskunskap af W. E. Svedelius, utgifven af J. Fr. Nyström» eller »Handledning för menige man i Allmän Statskunskap» af Gustaf A. Aldén. Dessa komma alltid att vara oumbärliga för sin gifna läskrets, men de hafva den olägenheten, att det förra är för vidlyftigt för att kunna blifva en handledning för flertalet politiskt intresserade utom universitetet och det senare är uppställt inom allt för tränga gränser. Med det nu föreliggande arbetet hafva vi velat gå en medelväg och hoppas, att detsamma skall kunna blifva till nytta dels för en större politiskt intresserad allmänhet och dels för preliminära studier i statskunskap vid våra högskolor.»

Ur pressens omnämmanden:

— Den unge flitige förf. har haft glädjen se detta arbete utgå i en ny upplaga. Vi rekommendera boken hos alla som äro intresserade af dess talrika och intressanta sakuppgifter.

— en handbok af det slag, som det är af värde för hvarje vaken människa att äga.

Eksjö Tidn.

»Arbetet afser att vara en handledning för den politiskt intresserade allmänheten, och denna uppgift fyller det utmärkt. Det redogör för staternas nuvarande och förutvarande regeringssätt, folkrepresentation, förvaltning, domstolar, tidningspress, härväsen, finanser m. m., samt lämnar tillika flera viktiga upplysningar, hvilka ej pläga stå i dylika arbeten. Författaren är känd för ypperliga arbeten i samma genre såsom kunskapsrik och noggrann. Hans stil är ledig och populär. Verket bör ej saknas på någon svensk medborgares bokhylla.»

J. T.

— en praktisk »Handbok i Allmän Statskunskap». For Publicister og Politikere vil den være en brugbar Haandbog til at slaa op i.»

Vort Land.

Pris 2: 75.

Kommissionärer antagas på fördelaktiga villkor.

GUSTAF LINDSTRÖMS förlag, Stockholm.

W. Andersson
St. Paulsgat. 34

Pellerin's Margarin
är bäst!

Köp Züricher Sidentyger

Försändes till fabrikspriser franko och tullfritt direkt till privatpersoner.
Rekvirera profver.

Stort lager första nyheter i svarta, hvita och kulörta sidentyger till brud-, sällskaps- och promenad-toaletter.

Sidenhuset **E. SPINNER & C:ie,**
ZÜRICH (SCHWEIZ).
(förr J. Zürrer's sidenfabrik, grundl. 1825).

"Monténs Anodin"

Smärtstillande antisepticum; användes med fördel vid reumatiska åkommor, neuralgie, huvudvärk, migrän, tandvärk, snuva m. m.

Säljes å apotek, af parfym-, speceri-, sybehörs- & färghandlare, perukmakare m. fl. i tuben å 1 krona.

LARS MONTÉN, Stockholm.

MINA DAMER!

Glöm ej att besöka *Julrealisationen* hos

ALBERT BRUNSKOG,

Jakobsgatan 28, 1 tr

där en mångfald vackra och nyttiga julklappar ut-försäljas ofantligt billigt. Till lands orten sändes prislister gratis & franko.

Sparkasseräkning

4 proc. ränta.

Nordiska Kreditbanken

1 Drottninggatan 1
Mynttorget 4 Drottninggatan 102
Hornsgatan 52.

Agra Mejeri-Margarin

är finaste märket.

Crème de Cholepamine,
utmärkt antiseptiskt hudmedel mot köld, sälljes i tuben å 30 och 75 öre hos Herrar Speceri-, Färg- och Parfymhandlande m. fl. samt å Apoteken.

Fru Stina Rodenstams Slöjd- och Hushålls-Skola,

Hudiksvall.
Huslig ekonomi, mallagning, kläd- och linnesöm, konstväfnad, strykning, handarbeten, glödrörning, träskärning, etsning m. m. Vårterminen börjar 20 jan. Prospekt på begäran

Husmödrar!

I Amerikanska Gummiaffären,
Birger Jarls Passage,
finnas en hel del praktiska artiklar för Edra

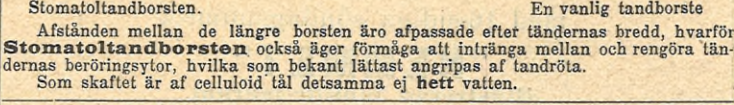
Husapotek
såsom: Varmvattenpåsar,
Sköljapparater, Sprutor, Lavemangapparater, Isblåsor, Fingertutor, Bröstpumpar.
Vidare finnas Dinappar, Barntrostar m. m.
Allt af gummi och högsta kvalitet.

Husqvarna Hushållsvåg
(med regleringsskruf) bör finnas i hvarje hem.
Försäljes af alla välsorterade järnhandlare.

Allmtef. 8 63, 47 35, 47 36. Rikstelef. 1 79, 66 10.
Olaus Olssons Kolimport-Aktiebolag
etableradt i Stockholm 1880.

1:a Anthracit.

Hushållskol. Cokes. Briketter.
STOMATOLTANDBORSTEN
är böjd efter käkbågen.
Borsta tänderna i deras längdriktning.

Stomatoltandborsten. En vanlig tandborste. Afstånden mellan de längre borsten äro afpassade efter tändernas bredd, hvarför Stomatoltandborsten också äger förmåga att intränga mellan och rengöra tändernas beröringsytor, hvilka som bekant lättast angripas af tandröta. Som skafket är af celluloid tål detsamma ej hett vatten.

En Dam i svart är alltid elegant och nobel.
En omtyckt Julklapp är därför alltid en svart klädning som man köper bäst och billigast i
MAGASIN NOIR, 3 Stora Vattugatan, 1 tr.,
där är den största specialaff. i Skandinav. i svarta Klädningstyger af ylle & siden.

Fantastyger i flera hundra mönster från	1: 50 till 6: 00.	Voile från	2: 50 till 6: 00.	Mohair, släta och fasonerade från	1: 50 till 6: 00.
Satin, likt kläde, från 1: 75 till 6: 75.					
Genombrutna tyger af siden och ylle från	1: 95 till 9: 00.				

Magasin Noir,
3 Stora Vattugatan 3, 1 tr. upp.
Specialaffär i Svarta Klädningstyger af ylle och siden.

Damkläde från 3: 00 till 12: 00.	Armure, mycket eleg., 2: 00, 2: 35 å 2: 75	Granité, blir icke blankt, från 1: 50 till 3: 95.	Sidentyger, från de enklaste till de mest eleganta.
	Långrandiga Tyger från 2: 00 till 9: 00.		

Största urval af tyger till promenaddräkter.
Lokalen öppen kl. 10 f. m.—4 e. m.—OBS! Bestämda priser. Profver portofritt.

Riks-Telefon 2235. Allm. Tel. 2266.
Försök KOCKS Anthracit!
Plomberade säckar! Fri hemtransport!
Riks-Telefon 2235. Allm. Tel. 2266.

Göteborgs Enskilda Bank

Brunkebergstorg 12.
Sparkasseränta 4 proc.
Sydsvenska Kredit-Aktie-Bolaget, Stockholm, 17 Fredsgatan 17 Afdelningskontor Götg. 31. (Fonder kr. 6,765,000.)
Deposition 4 %
Kapitalräkning 4 %
Sparkasseräkning 4 %
Upp- & Afskrifning 2 %
Kassafack å 15, 20 och 25 kr.
Subskriptionslistor å hemsparbössor å bankens kontor.

Hernösands Enskilda Bank,

Kungsträdgårdsgatan 16.
Sparkasseräkning.
Kassafack 15 kr. för år.
Notariatafdelning.

Inteckningsbolaget.

Hufvudkontor: Malmorgsgatan 1.
Afdelningskontor: Stureplan 6.
Högsta depositionsränta ... 4 proc.
Kapitalräkningsränta 4 >
Sparkasseränta 4 >
Upp- & Afskrifningsränta ... 2 >

Första klass Privathotell,

en och två trappor upp,
8 Birger Jarlsgratan (f. d. 10),
Stockholms förnämsta gata.
Rikstelef. 4401. Allm. Telef. 12539.
Edla Carlsson.

Pallas Hotell

37 Klarabergsgatan 37
Rikstel. 4483. Allm. Tel. 6041.
Rekommenderar 80 väl möblerade rum, elektrisk belysning och nutidens alla bekvämligheter. Betjening möter vid alla tåg.
Knut Fagerström.

Cyprolin
är det förmärsta puls-ningsmedlet för koppar & mässing, gör ytan fullkomligt blank och ren utan att smutsa händer och trasor. Cyprolin är allmänt omtyckt emedan det blankar fort och väl. Cyprolin kostar 25 öre pr burk och försäljes hos herrar minuthandlande. I parti hos **Holst & C:o** Tekn. Fabrik, Dalagatan 42, Stockholm.

Billbergs Pianofabriks,
Kongl. Hofleverantör, Göteborg,
senast i Gelle 1901 med Guldmedalj prisbelönta **FLYGLAR** och **PIANINOS** säljas till fabrikspris på fördelaktiga villkor under verklig garanti.
OBS! Respektabla ombud antagas.

Kryddsatserna till **CHARTREUSE & MUNK** fås hos Herrar delikatessh. & mot postförsök Kr. 1.50 pr ask fr. **RUDOLPH BERG, Stockholm.**
Återförs. hög rabatt! Riks & Allm. telef.
KÖP I TID Jul- och Nyårsbreffkort. 25 olika kort 90 öre, 50 olika kort kr. 1.50, 100 olika kort kr. 2.75. In-sänd beloppet i postanvisning till John Fröberg, Finspong.

Utdrag ur analys å S:t Eriks
Aseptol-Lanolin-Tvål & Bor-Lanolin-Tvål
(öfverfettade toalettvålar).
— — — och anser jag därför, att de äro mycket goda toalettvålar, som böra verka välgörande på huden.
Stockholm den 1 nov. 1902.
Carl Setterberg,
Fil. Dr. Handelskemist.
S:t Eriks Tekniska Fabrik, Stockholm.

Capsuloids
den angenämaste form af hastigt blodbildande järnmedicin (omsorgsfullt preparerade af friskt oxblod) och i förhållande till resultatet också den allra billigaste formen.
Till Capsuloid Company. Den 2 maj 1902.
För omkring ett år sedan var jag mycket blek, kände mig alltid trött och led rätt mycket af huvudvärk, då jag var stadd i hastig tillväxt. Jag tog då in 5 askar Capsuloids och är nu rödblommig och befinner mig i alla afseenden utmärkt väl.
Astrid Olsson,
41, St. Kongensgade, Köpenhamn.
Capsuloids erhållas å alla apotek å kr. 2,50 pr ask. Enda fabrik Capsuloid Company, 31 Snow Hill, London.

Helt år Kr. 2: 20 **Halft år Kr. 1: 20**
Elegantare och smakfullare
än någonsin, i helt ny utstyrel, utkommer Iduns Modetidning år 1903 med två nummer i månaden, hvar och ett med dagens nyaste moder från Paris, London, Wien och Newyork, tryckta på tjockt och fint illustrationspapper. Dessutom en serie afbildningar af våra vackra svenska folkdräkter.

IDUNS MODETIDNING

Då den därtill erhålles till det otroligt billiga priset af **kr. 2: 20 för helt år** eller **kr. 1: 20 för halft år** å närmaste postanstalt genom prenumeration, eller 10 öre pr nummer hos alla våra kommissionärer samt tillhandahåller tillklippta, fullt korrekta mönster till ett mycket billigt pris, finnes det helt visst ingen praktisk husmor, än mindre någon sömmerska, som underlåter att på prof prenumerera på

Halft år Kr. 1: 20 **Helt år Kr. 2: 20**
IDUNS MODETIDNING för år 1903.